

The wise man draws more advantage from his enemies than the fool from his enemies.

—Benjamin Franklin.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 21—Vol. LVI.

Friday, 6th June, 1958

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

DU PLESSIS SAYS NON-WHITES SHOULD BE HELPED TO BE FREE

WANTS NO VERWOERD STOOGES IN SABRA CONFERENCE

THE European had taught the African the principle of freedom and the nations of Africa stood on the threshold of freedom, but in South Africa no leader had yet told the African: Let us help you to become free, Prof. L. J. du Plessis, of Potchefstroom, told the Afrikanerkring in Melville, Johannesburg.

"We should tell them as soon as possible that we want to make them free. Sabra did not get so far. There is danger of losing votes. I am no politician and I do not care whether people vote for me or not.

"Africa is going to become free, and if we do not help it will become free against us and we will be ploughed under," said Professor du Plessis.

A supporter of territorial segregation, he added that the country was still busy with integration. Dr. Verwoerd had said that a change would only come in 20 years.

"If segregation fails, as possibly it can fail, only integration remains and we will have to reconcile ourselves to it.

"But we should leave it as an alternative until segregation has failed.

Works For Unity

"The characteristic of Western Christian civilization is that it works for unity in diversity and re-

cognizes national differences.

AFRIKANER INDUSTRIALIST CALLS FOR DYNAMIC LEADERSHIP FOR INTEGRATION

A RAND industrialist, Mr. J. H. Wessels, called for a "dynamic leadership" to integrate the non-European worker into South Africa's economy. He told delegates at the May management school, sponsored by the National Development Foundation, that this is an urgent task.

"Time is running out," he said. The non-European, irrespective of intelligence or potential is relegated to the broad bottom layer not considered in recruiting for executive leadership or supervisory work.

"There is a huge vacuum of leadership. A small section of the White minority is expected to fill the top positions.

"The heads of commerce and industry must assume a heavy burden of duties to fill the void.

"Unless they do so their businesses will collapse."

Mr. Wessels said that this constant struggle to shoulder a "tremendous burden of leadership and

"Almost the whole of North Africa is free or is becoming free. The people want a self-determination, and this applies to all non-White nations in Africa. They are no longer satisfied with being looked after.

This is the principle which we have taught them through Christian and Western civilization.

"It is against our conscience to stem the tide. Just as the East has become free, so without a doubt Africa's nations must also become free.

"To my regret I must say that thus far we have been very half-hearted towards this.

"We want nationalism for ourselves but do not accord it to others. We have not even sent an envoy to Ghana yet.

Potty Spirit

"We count nowhere because we regard this movement with a cold, unwilling and almost potty spirit.

"Why do we not welcome the free nations as we want to be welcomed as a free nation?

"It is because our conscience is guilty. We ourselves are the oppressors of non-White nations.

"I do not say it has not been justified to civilize them—but this should be aimed at making these nations free.

"The English understood that it is the best politics to

(Continued on page 214)

OPINION

FRIDAY, 6TH JUNE, 1958

Louw's Bluff Going?

THE developing change in the Union Government's attitude to the United Nations is a welcome awakening to the fact that no amount of petulance from Union Buildings will frighten the world into saying that apartheid is a fine thing. Since South Africa's infamous walk-out, the nations of the world have not hesitated to say, in tones which grow firmer every day, that apartheid is a wicked thing. Most South Africans will be glad that their government has begun to have second thoughts on the United Nations.

Much as we regret that the nation had to lose a lot in terms of international goodwill while Minister Louw was cooling down (and licking his wounds) we are glad that on calmer reflection the Minister realises very clearly now that he cannot destroy the United Nations merely by walking out of it.

We hope this realisation will extend to other fields as well. We hope the Prime Minister will realise that he cannot threaten or bully Great Britain into surrendering the Protectorates. Britain has obligations to the Africans which cannot be destroyed by Mr. Strijdom's frowns.

We hope our government will consider seriously the fact that the only argument to use to persuade the Protectorates to join Union is to scrap all apartheid and baasskap. When that is done, the Protectorates will agree very willingly to incorporation.

We hope both the Prime Minister and the Minister of External Affairs will realise that as long as there are men like Verwoerd and de Klerk at the head of affairs, there is not the slightest chance that the Protectorates might be persuaded to see better reason.

We hope our government will realise, also, that it does apartheid grievous harm to take up a hostile attitude to men like du Plessis who endeavour to speak to the non-European in a language he might consider favourably. Most non-Europeans know that apartheid means ruin for them and continuing oppression and exploitation. Professor du Plessis and other Sabra men are trying to give to it a meaning which will be more re-assuring to the non-European. If the government repudiates them, only apartheid suffers.

Finally, we hope this process of seeing the truth in progressively clearer light will extend to the republic. It is time the government realised that the man of colour wants to have a say on this matter. No republic, forced on hostile millions, has any real chance of survival in the long run.

Comment On Men And Events

CHRISTOPHER GELL

By JORDAN K. NGUBANE

I WAS on my way to Cape Town when I learnt of the death of that most remarkable man of our times—Christopher Gell. I was shocked and grieved because although in recent years he and I had grown to see the truth from widely different perspectives, I felt deeply that the enemies of race oppression had lost a valiant fighter,

I had at all times seen Christopher Gell from two angles: the determined crusader against race oppression and the possessor of a spirit which would not yield to adversity. To have had dealings with him was to have been exposed to experiences which left a striking and lasting impression.

Without doubt he was one of the foremost and certainly best-informed, critics of apartheid. He went about this task with a care for facts which impressed even his bitterest opponents. I shall not forget the rare capacity he had for marshalling his facts and interpreting them in ways which exposed the utter hollowness of apartheid. Those of us who fought by his side feel keenly that we have lost one whose services we always valued.

At a time when African nationalism is splitting to produce its uncompromising wing, the presence of men like Christopher Gell was an assurance that the bridges of contact between Black and White would not be demolished completely. His going reduces the number of those who were willing to speak to the African in a language he might be willing to understand. It piles up heavier burdens on the remaining. And where so much is at stake for both Black and White, the loss of a single soldier could, in given situations, be catastrophic. And when the deceased is no ordinary musket-bearer, but an officer, the death might mark a turning-point in the struggle.

To Build

Christopher Gell played no small part in influencing the course of events in a section of non-White opinion. And at this point we might assess some of his contributions if to build on the most constructive of them and abandon the negative. He stood uncompromisingly for a democracy which had visible meaning in the day to day life of the man of colour. To him, democracy was not just a matter of fine ideals and hopes; it had to be valid in the life of the washer-woman driven out of the location with nowhere to go; in the life of

the African Nurse presumed the inferior of her White colleague. I am certain that if he had had good health he would have been among those Whites who have gone to gaol in protest against race oppression.

But Gell could also see the truth from shockingly limited perspectives and take offence when people told him of this. He saw the Left lead Port Elizabeth Africans powerfully and successfully in the resistance campaign. And from then onwards he was prepared to act as though he believed they had at least more virtue on their side than everybody else. From there it followed that he had to mistake the particular for the general. And when others, aware of the fuller picture, were not as adulatory towards his heroes, he took offence of a deep and, sometimes, very personal nature. So much so that he could even impute, wholly without foundation, the basest motives to those who saw the truth differently.

Impatient

I could not understand this. There are Europeans who are so fed up with race oppression that they are impatient to see it removed in our national life with the minimum of delay. In their impatience they sometimes fall into the error of acting as though they believe the African can do no wrong—simply because he has been sinned against so much, over such a long period. Thoughtful people on my side of the colour line resent this attitude because it is either unconsciously patronising or regards us as a special people—which we are not. We are human beings with all the virtues and vices to which the race of Man is heir. We ask for no special treatment for ourselves because we oppose special treatment for the Whites.

Because of difficulties entirely beyond his control Christopher Gell did not have the opportunity to move in the African community in ways which would have enabled him to realise how strongly we feel against being regarded as a special people.

(Continued on page 219)

Apartheid A Guarantee Of Trouble

A PARTHEID was a guarantee of instability, and meant the certainty of storing up vicious and unpleasant racial trouble, said the Federal Prime Minister, Sir Roy Welensky, at an election meeting in Salisbury.

Sir Roy said the Dominion Party had a very large element who believed in Apartheid, and who believed in practising "the policies applied in a neighbouring country."

Party spokesmen had gone "black and blue in the face" in their endeavours to deny this, but unfortunately for them, however often they chose to deny it, up came another spokesman to deny the denial.

"The truth is that when it comes to investment, Apartheid, or anything akin to it, is something that just does not attract the investor.

"It is anathema to him. He sees it for exactly what it is: the certainty of storing up trouble, vicious and unpleasant racial trouble, for the future, and nothing less than a guarantee of instability, whereas what he is looking for is stability and progress by all races."

Donges Wants A Deal With English

THE Minister of the Interior, Dr. T. E. Donges, addressing a Nationale Party function in Kimberley, said that the time had come for the English-speaking section of the community to make up their mind whether they wanted to eliminate themselves from the effective government of the country or whether they wanted to be co-architects of the South Africa of the future together with fellow-citizens of the same convictions and principles.

There were three possibilities. They could reform the United Party from within; they could form their own party, or they could support the Nationale Party.

After dealing with these possibilities, the Minister said that the Nationale Party did not want an increase in the number of the Party simply for the sake of numbers.

Its aim was to bring together those who by inner convictions should be together, irrespective of the language they spoke or their racial origin. Principles, convictions and policy must be the cement of the Nationale Party, he said.

A Comparison

Sir Roy said that as proof of this, the recorded net inflow of capital into the Federation totalled £17,000,000 in 1955, but for the Union in the same year there was a net outflow of £3,000,000.

In 1956, the figure was £23,000,000 for the Federation, but only £1,000,000 for South Africa.

"To say that a Dominion Party Government would increase the flow of investment in the Federation is sheer nonsense."

Sir Roy said that first essential for the Federation's future was to ensure that Colonial Office influence in the Federation went as soon after 1960 as this could be brought about.

But this was exactly what the Dominion Party proposed should not happen. It proposed to break up the Federation into "two Protectorates and a White rump."

All-Black Governments

If two Protectorates were left after 1960, said Sir Roy, there would be all-Black governments "pretty soon" in those Protectorates. There would also be Colonial Office control, and it would be almost impossible to ensure that this control faded

away.

In a "neighbouring state" where a policy of splitting up the country into Black and White states applied, machinists in the European area worked a 40-hour week and were paid £8 15s. 9d. a week, while machinists in the African area worked a 46-hour week, and were paid £3 12s. 6d. a week.

Trade Unionists

Trade unionists in Rhodesia should give their attention to these facts, said Sir Roy.

The establishment of Black and White states, he said, would lead in the first instance to a lowering of European standards and in the long run it would condemn the Africans to much lower standards than those enjoyed by Europeans, today.—*Sapa.*

"Die Vaderland" Calls For Examination Of Franchise For Non-Whites

A PLEA for early discussions on the franchise for non-Whites in South Africa was made by the "Vaderland." In a leading article the newspaper said that the problem should no longer be neglected: "We are afraid that already South Africa possibly has waited too long in conditions of uncertainty in connection with this matter; in the meantime the problem has grown bigger."

General Herzog warned the country 20 years ago that "nobody can deny the African the franchise in the long run because you cannot hold from a nation its political rights."

Proved Right

Developments in the north had proved General Herzog right, it said. There was little difference between Black nationalism in the Union and that in the northern territories.

The "Vaderland" advanced four ways of dealing with the problem:—

1. A limited franchise in a common State (this would increase the points of contact between the various racial groups and lead to increased friction and conflict);

2. An equal vote in a common State (this would lead to the assumption of control by the non-Whites);

3. The denial for all time of the vote to non-Whites (no thinking person would advise this course);

4. Full political rights in separate territories (this was the recommendation of the originator of the concept of Apartheid).

Many Problems

The last course was something that could not be achieved without difficulties. Relations between independent Black States and the White State, the division of the country into separate States, foreign policy and defence were problems which had to be solved.

But these things should be discussed in a less-heated and emotional atmosphere than colour questions in South Africa were usually debated.

The "Vaderland" summed up: "Our discussions on racial relations need less heat and more light."

Maritzburg Liberals Plan Drive For Members

At the annual general meeting of the P. M. Maritzburg Branch of Liberal Party of S. A. held in Pietermaritzburg recently the following office-bearers were elected for the ensuing year:

Dr. H. Meidner, Chairman; Mr. J. Sikosana, Vice-Chairman; Miss C. Shallis, Hon. Secretary.

They will be assisted by an inter-racial committee of six members.

The meeting resolved to continue the work of spreading the ideas of the Liberal Party amongst members of all races in Pietermaritzburg during the coming year and instructed the incoming committee to draw up a programme to achieve this object.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Du Plessis Says Non-Whites Should Be Helped To Be Free

(Continued from front page)

make concessions before you are forced to do so.

"A multiplicity of nations is developing in the Union and Rhodesia. They want freedom and self-determination, if not in their own country, then in South Africa.

"We should say to them as Abraham said to Lot: 'You move north and we trek south.'

"We should say [to them] that we will divide South Africa. This is the only solution which can clear our conscience.

"We should say to them as soon as possible that we want to make them free.

Go To Limit

"If South Africa really wants to be honest with the non-Whites we must go to the limit. We must set them the ideal of freedom and say to them. Let us work together to make you free."

Professor du Plessis said that thus far the statesmen had been a bit faint-hearted, "but I do not run the risk they are running.

"The thing that is wrong with our politics is that all who belong together are not yet together, including the English-speaking people who think like us.

"If this comes about our statesmen can also dare to do the things which they know are necessary."

In the discussion which followed his speech Professor du Plessis said that there would be difficulties in freeing immature nations, "but with Kruger's republic there were also many difficulties.

"One cannot become responsible except by bearing responsibility. It is a matter for gradual development."

Referring to the economic position of the African, he expressed the view that "all our legislation is aimed at making and keeping non-White labour cheap." But the standard of non-White wages must be increased fairly steeply—not only to get a market but to get White immigrants.

Drop In Ocean

"Land which had been bought for the Bantu is a drop in the ocean.

"These areas will have to be consolidated in units which can

become politically independent perhaps in five or six states.

"We will be joined with them in a federal bond, and the States which contribute the most will have the most say.

"In this way the dominant role of the White man will be maintained for a long time.

"Taking Southern Rhodesia, South West Africa, the Protectorates and the Union, half the land is already in the hands of the Africans.

"This land will, however, have to be developed very much faster than envisaged in the Tomlinson Report."

Challenged on his statement that the African was being

oppressed, Professor du Plessis said that things like the finance corporation to develop the reserves were good but puny.

"We are oppressing them because we do not give them freedom, we do not give them a say, the franchise, in the country in which they work."

It was imperative to exchange views with African leaders.

Professor du Plessis: "Apart from the Communists and fellow-travellers with no political conscience, there are trusted leaders of the African people in the A.N.C.

"Chief Luthuli, for instance. He wants the whole of South Africa—which is understandable,

Perhaps if we speak to him he will be content with only half," the professor said jokingly.

When someone spoke of his apparent differences with the politicians, Professor du Plessis said that as far as he knew the things he had said are not in conflict with what the politicians are thinking—but what he said went further than the politicians had yet said.

"But they have to bear the responsibility."

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

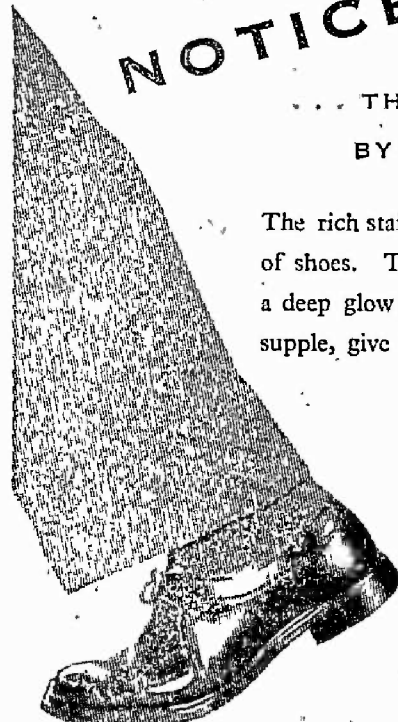
Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654.

IT'S NOTICEABLE

THE IMPRESSION MADE BY WELL POLISHED SHOES

The rich stains in Nugget restore the colour of shoes. The finely blended waxes bring a deep glow and gleam, keep the leather supple, give that noticeable Nugget shine!

The Case Against Apartheid—(II)

This article concludes Mr. Gell's reply to Prof. Olivier's article, published in "Opinion" on May 16th and 23rd. Both articles are condensed from the *Hibbert Journal*, a British religious and philosophical quarterly.

MY own view is that in the ultimate analysis the partition solution for South Africa's racial dilemma poses even more insuperable difficulties than the integration one. Firstly it demands a huge territorial sacrifice, and secondly it demands immediate consultation and agreement with African leaders on a programme and then leaving them to work out for themselves what form of government etc. they would like to develop in "their" half of the country.

There have been no such consultations by the apartheidists. None are being planned at the political level—and Professor Olivier has stressed that the problem is "political".

But a form of "popular" (in the white sense) apartheid is being imposed, *indubas* are held in tribal areas where chiefs are told what is expected of them and a system of "Bantu Authorities" is being created there under very close white supervision to shore up the decaying fabric of tribal society with a framework of executive black agents for the white Government.

That this may for some time and in the face of growing resentment provide a form of indirect but rigorous white control throughout the reserves, parallel to the strict control being systematically applied by legislation and administrative methods to Africans in the white inhabited areas, is conceivable. But not that it should form, even in remote intention, the basis for "self-government" in the black areas.

There is another argument often used to support the case for partition. This is the argument in Professor Olivier's final paragraph that, where living together has been found impossible, partition and living apart is the only alternative.

To exemplify this the recent histories of India, Israel and Ireland are often cited. I cannot but feel, and I think Professor Olivier would agree, that this is an argument of the last resort and that the three examples offered are all unhappy ones, for which the people concerned paid a very high price.

In the case of Ulster (Ireland) and Pakistan (India) some sort of viable geographical basis for

partition existed; and in all three cases the cause of division was mainly religious and secondarily cultural with (in the case of Israel) the added complication of nationalistic warfare.

None of these factors at present obtains in South Africa, though Professor Olivier rightly fears that continued white obstinacy will lead to a head-on clash of white and black nationalisms implacably opposed.

South Africa's white population prides itself on maintaining "white, Christian civilisation". By what conceivable Christian standard can we keep out the non-white majority of our fellow-citizens, many of whom are our brothers in Christ?

Here I would quote from a passage in Philip Mason's "Essay on Racial Tension" (Chatham House), which does not explicitly deal with the Christian standpoint but nevertheless seems to me admirably to express it in general terms. He writes of:—

"basic rejection involved in the doctrine of segregation. Nor can any promises of African states reconcile the African to a regime founded on a policy of repudiation. If it is impossible to regard Africans simply as fellow human beings, it would be rational to appease them by a series of concessions; it would also be rational, if morally indefensible, to depress them in every way with the object of keeping them as long as possible in a servile state. But it surely does argue a mixed set of values to alienate a people by segregation and at the same time spend money on educating them..."

We white South Africans do have a "mixed set of values" and we are—whether in its popular or total forms—advocating "a policy of repudiation." As an instance of both these trends there is the frequent Nationalist argument that "social contact destroys colour consciousness and endangers our (racialistic) senses of 'national identity'."

In other words, the more people mix the more they discover their common humanity,

This discovery jeopardises the policies and positions of those who have a vested interest in racialism and a colour-hierarchical political and social system.

Of course, to Christians the objection in principle to any policy of repudiation, especially when it involves fellow-Christians, ought to be fundamental. It is widely but erroneously supposed that the old racial policies of the two Boer republics—"that there shall be no equality in Church or State"—is and has always been the attitude of the Dutch Reformed Churches. Actually the separation of the races in those churches was only first discussed at a synod in 1829, when it was unanimously agreed that all groups should partake of communion together and that "the mere discussion of any other suggestion is unworthy of the Christian religion."

At a synod in 1857 the first concession was made "to prejudice the weakness" by establishing separate Churches for the different races. But synod reaffirmed its belief that common services were both "desirable and Scriptural", and that separate services were being authorised only on account of human sinfulness.

Today the "mother" (white) Dutch Reformed Churches and their "daughter" (non-white) Mission Churches are separate, except at the level of the synod of the Mission Church. But a small minority of pastors, led by the well known Dr. Ben Marais of Pretoria University, publicly challenge the exclusion of non-white members of the D.R.C.

An even smaller minority secretly support the publicly expressed views of Professor B. B. Keet, the much respected senior theologian of Professor Olivier's own University of Stellenbosch, in favour of political and social integration on both Christian and expedient grounds to an extent far exceeding the policy of the main Opposition political party.

It is true that much of the ministry and more of the laity of the Dutch Reformed Churches believe that Christianity lends itself to an ethic of racial separation supported by such Old Testament texts as the tower of Babel, the children of Ham and even "the brewers of wood and drawers of water." But it ill becomes adherents of the English-speaking churches to judge them harshly. For

though the official policy of all the English churches is the unity of all Christians in Christ, here as well as hereafter, they practise it only in a small minority of their churches and even less in their daily secular life.

Nevertheless this whole racial question is a basic moral dilemma on which there is, with the partial exception of the Dutch Reformed Churches, a quite definite Christian standpoint. And I believe, as others, that it is our calling and duty, as Christians, to strive to make that standpoint more and more effective, despite human frailty, and never to accept any human problem as ultimately insoluble or beyond our strength, for it is not on human strength alone that Christians rely.

The more I get to know non-Whites as people and friends, the more firmly I believe that an integrated state is possible, if not today, then in the reasonably near future. So few white South Africans afford themselves the opportunity and pleasure of making friends across the colour bar.

We need to be helped to understand that the present position of "white man boss" and the enforced subservience of non-Whites is (as both Professor Olivier and I would agree) morally indefensible and physically untenable for more than a moment in history; and, secondly, that the ultimate objective of partition involves a calamitous drop in the standard of living of both Black and White and cession of land and resources on the sort of scale I have indicated, making it almost as distasteful to whites as integration, if not eventually more so.

Of course, the risk is increased by every day we continue our present forms of partial and repressive apartheid.

But other countries (the West Indies, Brazil, Mauritius etc) have proved the possibility of a white minority retaining most of its economic good fortune and more of its national influence and cultural identity as a skilled and experienced elite, even after the racial barriers are down.

Whichever way white South Africa looks, it faces tremendous risks. There is no avoiding them now, no safe way out. It has to deliberate whether it will sacrifice much of its land and investments; or its prejudices. Its monopoly or political and economic power and its absolute social exclusiveness.

Balancing the tremendous risks facing the South African Whites is an equally massive but exciting challenge. As the strongest, most stable white population in Africa their decision can make or break the future of western civilisation throughout the continent of Africa.

Last Hours Of The 'Kashmir Princess'

Beginning Today The
Story Of The Explo-
sion That Shook The
World.

THREE years ago, the A. I. Constellation airliner, the 'Kashmir Princess' carrying Chinese delegates to the Bandung Conference, crashed into the sea near Sarawak. Was it accident or sabotage? The authentic story of the crash that made world headlines is told here for the first time by one of the survivors

★ A. S. KARNIK

"HOW is it that the sharks spared you?" was the first question put to us as soon as we stepped aboard the Tapye, the cargo vessel which brought us from the Natuna Islands. And again, during the conversation on H.M.S. 'Dampier,' one of the officers observed; "It is hard to imagine how you got away from the sharks. And, my God, the sharks are not half as fierce as the barracudas. The barracudas terrify even the sharks"

I remember that I smiled wryly on both the occasions.

The South China Sea in which we spent eight agonizing hours holds many terrors. Unexpected storms toss the boats; below this surface fury, lie man-eating sharks and barracudas. The air above may seem calm, but one never knows when there will be a storm or a sudden cloudburst.

Survivors

When I see the photographs taken during the salvaging operations of the 'Kashmir Princess,' the most terrifying is that of a giant-sized shark, being fished out on a huge hook. It sends a shiver down my spine whenever I think that this one or a similar monster could well have been around us.

Equally astounding are other pictures: the fuselage (the section of the aircraft which seats the passengers and the crew) smashed and shattered to smithereens strong steel and aluminium alloy parts torn, twisted, burnt and bashed; pipes and cables burnt out of shape; in short, what once was an engineering masterpiece now turned into a tangled mass metal.

YET THREE FRAIL HUMAN BEINGS ESCAPED WITH MINOR INJURIES!

But if I am to tell you this story, I must begin from the beginning. Perhaps I should even introduce myself—and the "Princess"

My name is Anant Shridhar Karnik, aged 32 (I was 30 when the 'Kashmir Princess' exploded). By profession I am what is known as an Aircraft Maintenance Engineer—or A.M.E.—and I work for our national airline, Air India International.

We, A.M.E.'s are groundsmen. We don't actually fly the 'planes, and for that reason some people have a tendency to look down upon us. But the really good pilots—and my friend the late Captain Jatar was one of them—know that it is the humble and unglamorous ground-engineer who makes it possible for them to fly their aircraft safely.

I have always had the feeling that the engineers perform a very important and vital function in the smooth running of an airline. You may say that we are the doctors—or, rather, the nursemaids, and the aircraft is our baby!

We are certainly devoted to the planes entrusted to our care and which we check and recheck, and whenever necessary repair and overhaul, before we permit any of them to take to the air. We are ground-engineers; but we are not permanently grounded.

Often enough we find ourselves in the air—on duty, not for a joyride.

Wherever our planes go on scheduled flights, they always carry an A.M.E.—which means one of us—and that's how destiny willed that on that afternoon of 11th April 1955 I should be aboard the ill fated 'Kashmir Princess.'

She was christened 'Kashmir Princess' but she was born in far-away California. A stone's throw from the glamorous world of Hollywood is the town of Burbank, famous all over the world for its two products—the films produced at Warner Brothers' Burbank Studios and the Constellations and Super-Constella-

tions manufactured at the Lockheed Aircraft Plant.

Eighteen months of labour go into the making of a single Constellation. Hundreds of aircraft designers, draftsman, engineers, mechanics, welders, electricians, and other skilled workers, men and women, sweated at high pressure to produce the sleek-bodied aircraft with the maker's serial No. 2696, the Lockheed Constellation—L-749A, which was given the registration marking VT-DEP and the romantic name 'Kashmir Princess' when it was bought by Air International.

I was one of the team of Air India International engineers and pilots who were sent to Lockheed's plant in California to acquire one of the Super-Constellations for the A.I.I.'s intercontinental service.

So when I think of the 'Kashmir Princess,' I also remember her birth-place the gigantic Lockheed establishment, where 38,000 men and women work to produce the constellation's and Super-Constellations. I remember the ingenious and intricate processes which must be gone through for eighteen months before a 'plane like 'Kashmir Princess' comes off the assembly line.

All this comes to my mind as I sit down to write about the disaster, for that is where and how 'Kashmir Princess' was born—finest product of American technical skill. Form California she travelled to India via New York and London.

Announcement

During her four years of service with our Air-India International she flew about 30 million miles in her flying time of 11,163 hours. She carried on her many trips thousands of Indians and foreigners—students, scientists, businessmen, Government Officials, technicians, writers, artists, statesmen and, more than once, our beloved Prime Minister on his mobile missions for the peace and unity of mankind.

And those who put that ghastly time-bomb in the wheel-well were responsible not only for the murder of the Indian crew and the Chinese, Viet-Nameese and

Austrian and Polish passengers, but also for the dastardly destruction of what was one of the finest products of American aeronautical engineering

Four days before 'Kashmir Princess' embarked on that last fateful flight, I had not the faintest idea that I would be on it. Only a day before I was informed that I must go with it all the way to Jakarta.

I was not particularly happy at the prospect because it meant a long and tiring journey. That's what I wrote to my fiancée, Kamal, in Rewa in a letter that I posted a minute before the departure of the plane.

She was naturally much in my thoughts at that time for we were due to be married next month, and in fact Kamal's mother and sister came to see me off at the airport to confirm the date of the marriage which was fixed for 19th of May.

No, I was not very enthusiastic about going on that flight. But later I felt happy and excited when I learnt that from Hong-kong we would be flying a Chinese delegation to the Bandung Conference and that amongst the delegates would be Mr. Chou En-lai.

I had a feeling that I would be flying on a historical mission. I did not know that it would turn out to almost a rendezvous with Death!

The 10th of April 1955 was like any other day of Bombay summer—sunny, bright and warm. After an early lunch I came to Santa Cruz aerodrome. There I learnt that the 'Kashmir Princess' would be delayed for about two hours as the routine checks were not completed.

I was little piqued at this. According to the original schedule we would reach Jakarta late in the evening the next day, and leaving the following morning. Any delay would reduce the prospects of sufficient rest for me. This concerned me most because I was going on to Jakarta right through with the changed crew that would take over at Bangkok.

A little later after take-off I went to the cockpit. "Well, Karnik," asked the Commander, how far are you going?

"I wish it was Bangkok," I replied. "I am going right up to Jakarta."

"You are a lucky man. The Prime Minister of China will be on board," said the Commander. Was I thrilled? You bet I was.

After a brief halt at Calcutta, we took off for Bangkok. As the passengers were finding their seats, the Air Hostess began her usual polite speech of welcome:

"May I have your kind attention, please? We welcome on board the Kashmir Princess all the passengers....." etc. etc. It was all too familiar, to me.

Then, as we taxied across the runway, came her voice again. This time it was the Life Jacket announcement. This, too, I have heard hundreds of times so that I knew it almost by heart. I could hear every word of what she said without straining my ears at all.

"May I have your attention, please! As Life Boat Drill is a normal routine on board ship, we would like to show you how to use a Life Jacket in the unlikely event of an emergency landing on water..." And, as each of the two Flight Pursers took hold of a life-jacket to demonstrate, the voice of the Air Hostess droned on, "Your Life Jacket is within reach, is easily put on, secured and can be inflated automatically by pulling a toggle.

"A mouth piece is provided as an additional device for inflation. It is important to remember that Life Jackets should not be inflated until you are clear off the aircraft." Then the re-assuring phrase. "This demonstration is a normal procedure" and the final "Thank you."

Then the loud-speaker was switched off, the Flight Pursers replaced the Life Jackets on the racks, and I said to myself, "Thank heavens, it's over now and I can have a bit of sleep."

We landed at Bangkok in the early hours of April 11th. I was walking along the corridor of the Donmuang Airport terminal building towards the restaurant. Capt. Jatar, as handsome and well-groomed as ever, and wearing a warm, pleasant smile, intercepted me.

"Is the aircraft alright?" asked Capt. Jatar.

"Perfect," I replied and proceeded to the restaurant.

As I was having my breakfast, I heard some one calling, "Hello, Karnik." I turned round and saw my old friend Capt. Dikshit.

"See you in the aircraft," said he and hurriedly left the restaurant. When I returned the aircraft I found that D' Cunha had just finished his checks and was exchanged greetings.

Bangkok to Hongkong was a four hours' flight. I spent most

of the time trying to sleep in the passenger cabin.

The weather was fine, the airplane perfect and the crew was fresh.

At Hongkong

We reached Hongkong in the early afternoon. The weather was bright and cloudless. Fine weather is a blessing at this airport which is one of the most treacherous airports in the world.

It is situated at the base of high hills which encircle three fourths of the circumference of the airport, the remaining side being open to the sea. This airport allows no mistakes, either on the part of the pilot or engineer.

After the passengers disembarked, the crew of 'Kashmir Princess' stepped out and looked at the defiant, stubborn hills with an air, "Ah, you can't stop us."

This was the end of our scheduled flight but not yet 'journey's end for us and our 'Princess.' Soon we must take off on a charter flight to Jakarta, carrying the Chinese Delegation.

I set about my work vigorously checking the hundred and one mechanical details of the plane. The 'Kashmir Princess' has done a splendid job flying from Bombay to Hongkong without developing any defects, and I felt proud of it.

After about an hour or so, the engine would be called upon to bear the toughest work of the flight, the take-off from a very short runway facing tall hills; it would be a trying test of the power of the engines, and the skill of the pilot.

Immediately after the airplane stopped, a number of workers of the Hongkong Aircraft Engineering Corporation—mostly local Chinese—thronged around, some checking the engines, oil levels, some connecting external electrical power supply, some attending to the refuelling, and most of them wiping the spilled oil from the engine exterior.

The red and yellow petrol 'bowser' rolled in front of the airplane. Smartly attired Chinese workers laid out the pipes and with meticulous precision started refuelling the 'Kashmir Princess' for her non-stop flight to Jakarta. D' Cunha stood on the wing supervising the refuelling. And both of us had to go without lunch...

While I was in the cockpit, checking the engines, and D' Cunha was supervising the refuelling, the rest of the crew were having their lunch in the airport restaurant.

In every airport restaurant in the world, the crew are served at a separate table, so that they can have their meals in peace, un-

disturbed by the chattering passengers.

The pilots, engineers, navigators, pursers and air-hostesses have all to be awake, alert and often on their feet, while passengers can relax and even sleep on their pull-back seats or sleeperettes, and so this quiet meal in between two flights provides the crew with a much-needed period of rest and relaxation.

On that fateful afternoon of 11th April, 1955, the Hongkong airport restaurant was not crowded, because the only 'plane then about to leave was the 'Kashmir Princess' on a chartered flight, with only 11 passengers, most of whom had already finished their lunch and now stood here and there in small groups talking in Chinese.

Some of them—obviously diplomats—carried important looking brief-cases on their way to the Bandung Conference where their country would dramatically make her first public bow before an international gathering of statesmen.

Passengers

But none of them had the squat figure and dark handsome feature of Chou En lai who was originally expected to be among the passengers on this charter

flight. The talk at the Air-India International table only briefly touched the information that, contrary to their earlier expectations, the Chinese Premier was not to be one of the passengers on their plane.

But the crew of international planes are strictly trained in discretion, and Captain Jatar did not encourage the topic to be discussed further.

Their business was to fly whoever was on board, swiftly, safely, and surely in the present instance, to Jakarta.

Meanwhile, the meal was excellent, the meteorologist had promised clear weather, and it was good to be in company of such tried and tested friends and comrades. God was surely in heaven and everything was well with the world! Or was it?

Next Week

THE TALKATIVE STRANGER

Condensed from the forthcoming book "Kashmir Princess" (Jaico Publishing House, 125 Mahatma Gandhi Road, Bombay 1.)

"Kashmir Princess" (Copyright 1958) Jaico Publishing House.

India Marches On

Just Arrived

Direct From India

Latest News

My Magazine Of India	1/6
Illustrated Weekly Of India	2/2
Film World Today	2/9
Great Men Of India	2/9
Great Saints Of India	2/9
March Of India	4/9
India Annual Review 1956	5/6
Filmie Dhunig Na Samachar—Special Issues	6/6
Heroines Of India	4/9
Simple History Of India	4/9
India Then And Now	4/9
Stories Of Our Land—2 volumes	5/6
Ramayan For Boys And Girls	1/7
Famous Princess Of Islam	2/-
Muslims Of India	2/6
Panchangs In Hindi—1958/9	3/-
Roopchand's Festival Calendar	1/7

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET,

DURBAN.

INDIA NEWS

(FROM SAPA REUTER)

"Prepared To Fight Till The End"

THE "Times of India" published a letter signed by five "political prisoners of Lokitaung" in Northern Kenya complaining of conditions in their camp.

The letter said, "it appears to us that it is the intention of the Kenya Government to starve us to death.

"We are prepared to die for our rights till the end. We shall never give up our national struggle for which we will gladly sacrifice our lives. If that is not the Government's intention we cannot understand why they should continue to keep us here without water when there are many other prisons in other parts of the country where water is plentiful.

"Such brutal and inhuman treatment makes us recall cruelties to which prisoners were subjected at Nazi concentration camps. As we have nowhere to appeal we now appeal to the High Court of world public opinion."

The letter complained that camp inmates suffered from disease because of an insufficient and unbalanced diet." Some had gone blind while the Government had not supplied spectacles to those who needed them except in the most serious cases.

The letter complained that the writers had not had water for four days at the time of writing (April 27) while a "Europeans only well" was full of clean water.

The letter was signed by B. M. Kaggia, Paul J. Ngei, Fred Kubai, Kunga Kanumba, and Karicka Chotara.

Congress Party Suffers Crushing Defeat

The Congress Party suffered a crushing defeat in a by-election at Gurgaon, near Delhi, caused by the death of a leading Moslem Congressman, Maulana Azad.

The Independent candidate, Prakash Vir Shastri, who was supported by the right wing Hindu Party Jan Sangh, won a landslide majority of nearly

38,000 votes over his Congress rival, Mauli Chandra Sharma.

In the general election last year, Maulana Azad, the Congress candidate, had a majority of over 9,000 over his Jan Sangh rival.

This vote followed other recent defeats of Congress candidates.

In a key contest in Kerala, a Communist soundly defeated a Congress candidate and ensured the States Communist Government of a continued majority in the Assembly.

Indo-Soviet Agreement Signed

India and the Soviet Union signed an agreement in New Delhi providing for the first direct Delhi-Moscow air service.

Tamil Refugees Taken To Their Homeland

A convoy of six ships—four of them British—left Colombo to take 4,500 Tamil refugees to their homeland in the northern Jaffna Peninsula.

The Governor-General, Sir Oliver Goonetilleke, requisitioned the British ships in a special proclamation issued under the week-old emergency regulations.

The Japanese freighter, Hiza-

kawa Maru, is standing by in northern waters ready to bring about 2,000 Sinhalese refugees, camped in Jaffna, to Colombo.

Killed In Exchange Of Fire

Six Indian police constables and a sub-Inspector were killed in an exchange of fire with Pakistan border police at Fazilka, West Punjab, it was learnt in New Delhi. Official information reaching New Delhi said a number of Indians were captured.

New Ambassador To Tour Nigeria

Mr. B. K. Kapur, India's High Commissioner in Ghana, who is also Indian Commissioner to Nigeria, has left Accra for Lagos for his first extensive tour of Nigeria. He will be away for 10 days.

Mr. Kapur was appointed in October 1957 and presented his credentials in Nigeria at the end of last year.

He will be travelling widely in the western and eastern regions besides spending a few days in the federal capital of Lagos.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
 Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALBHAY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
 CONSULT US FOR
 EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
 Residence: 111 Eleventh Avenue,
 DURBAN.

Phones:
 Office: 25845
 Residence: 36413.

Christopher Gell

(Continued from page 212)

The men who gathered around him in Port Elizabeth liked to be told that they had a monopoly of virtue and Gell told them the things they liked. And when the wrong people took control of the African National Congress, he was unable to realise that catastrophe was knocking at the door. The African could do no wrong. When some Africans raised their voice in protest, it was he who felt more outraged than the schemers in the ANC. It was Gell the crusader who dipped his pen in gall and slashed to the right and left in endeavours to prove that the Left were the true representatives of Africa's aspirations. When history proved him wrong his bitterness almost knew no bounds. And as the evening of his days approached he became increasingly bitter against those who did not agree with him.

Again, I could understand all this.

The Man

For Gell the man, very, very few could have anything but the profoundest admiration for his almost unparalleled determination to overcome virtually insuperable physical disabilities. In his fight with the paralysis which confined him to bed for the best years of his life the mind of Man reached new heights of achievement.

His performance opened up what might very well have been new realms of the possible in so far as the human race goes. And here history will have every reason to accept him as one of the most inspiring heroes the human race has produced. His whole life in the iron lung was a magnificent expression of the will to live in ways which would make life happier for those able to make better use of their opportunities than he. Speaking for myself, the picture which emerges from here is of a great humanist whose faith was so deep nothing but death could extinguish the flame of justice which burned within him. It is to Christopher Gell, the humanist, that we all can unite in paying tribute.

3 in 1 HAIR CLIPPER Size—0000

Supplied with an additional cutting comb which gives the clipper three different sizes. Cutting Length Prices (Including Postage) 17/9. From: MAARMAN'S (PTY) LTD. Box 26, BRITS, Tvl.

Ghanaian Lawyer Refused Entry Into Kenya

MR. E. P. N. SOWAH, a Ghanaian lawyer, has been refused entry into Kenya where he was to defend one of seven African members of the Kenya Legislative Council accused of "conspiracy to cause a misdemeanour," a Government official said in Accra.

The Government official, Mr. George Padmore, said a cable received here said that Mr. Sowah would return to Accra.

Mr. Padmore is adviser to Dr. Kwame Nkrumah, the Prime Minister of Ghana, on African affairs.

Mr. Sowah had been briefed by the Kenya Defence Committee to defend Oxford-educated Mr. Tom Mboya, who with six other African members of the Kenya Legislative Council will stand trial for criminal libel and "conspiracy to cause a misdemeanour" against the election laws.

Mr. Mboya, a former student of Ruskin College, Oxford, is now unofficial leader of Kenya's Africans.

The charges against the Africans accuse them of conspiracy in a statement on March 26 to influence persons who had announced their intention to seek election to special seats in the council.

Mr. D. N. Pritt, a leading British Queen's Counsel, arrived in Nairobi to head the defence team at the trial.—Sapa-Reuters.

Where S.A. Foods Are Banned

THE 24 Town Councillors of Longbeaton—the town near Newcastle-upon-Tyne—who have banned all South African goods, were jubilant at the national interest their action has aroused.

They are confident that other councils in Britain will take similar action.

Councillor Thomas Moore said that the effect of the ban as it stands would be "practically nil."

But the people of Longbeaton, he says, are rallying behind their council.

They have told councillors they will boycott South African goods in the shops.

Councillor Moore said the motion—which bans the council from using the Union's goods because of her apartheid

policy—was been passed unopposed.

Nineteen of the 24 councillors were present, he said.

(The council is made up of 24 Labour representatives and three Independents)

Councillor Moore said he had never been to South Africa. But he had "read a lot."

He added: "And everyone knows about South Africa's anti-racial policy."

He was basing his campaign, he said, on a boycott he had conducted against Japanese products after the Second World War.

The Young Hindu Cultural Service Society (Ladysmith, Natal)

The 23rd annual general meeting of the above Society was held recently at the Gujarati Hindl School Hall. The Society was founded in 1935, and has Social, Religious, and Educational aims.

A brief report was presented by the Secretary Mr. B. Vithal, revealing the true activities of the Society. Among the speakers who congratulated the Secretary, Treasurer, and the President for their good work were Messrs. R. Kallie, R. T. Riga, N. S. Mudellar, M. A. Naloker and A. Sonpaul.

The following office bearers, were elected:

Patrons: Messrs. Vithal Lala, T. Riga, R. Narrandes (Ladysmith), Sookraj Chotal and M. S. Achary (Durban), S. K. Naidoo (P. M. Burg); President: Mr. H. R. Singh; Vice-presidents: Messrs. L. Sewgolam, R. Kallie; R. T. Riga, N. S. Mudellar and J. R. Singh; Joint Secretaries, Messrs. Ramraj R. Kallie and B. Vithal; Hon. Treasurer: Mr. D. Vithal; Hon. Auditor: Mr. R. T. Riga; Management Committee: Messrs. O. M. Nair, M. G. Pillay, M. T. Riga, A. Sonpaul, D. H. Singh, N. Harribhal, O. Narani, M. A. Naloker, and B. Sooknanun.

WANTED

A tutor required for Potgietersrust to teach Arabic, Urdu and to perform Imammat.

Potgietersrust Muslim Jamat,
P.O. Box 94,
POTGIETERSRUST.

WANTED

Muslim Priest/Teacher. Salary £25 per month. Free Board and Lodging. Also free Lights and Water. Increment of £12 yearly.

Applicants must state qualifications and enclose Testimonials with application to:

Stanger Madressa Anjuman Islam,
P.O. Box 202, STANGER.

Phone 34-1349

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

83 West Street, JOHANNESBURG.

BOOKS FOR SALE

Eminent Americans—J. T. Sunderland	7	6
Christian Missions—M. K. Gandhi	5	0
Selected Letters I—M. K. Gandhi	1	0
A Discipline For Non-Violence—R. B. Gregg	1	6
Towards New Education—M. K. Gandhi	2	4
Sarvodaya—M. K. Gandhi	6	3
Indian Home Rule—M. K. Gandhi	1	6
Public Finance And our Poverty—J. C. Kumarappa	2	6

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag, Durban, Natal.

Latest Records For Your Selections

Samundar	5 Records	Rok N roll	41/3
Barish	5 "	"	41/3
Mr. X	4 "	"	33/-
Aasha	4 "	"	33/-
Paying Guest	4 "	"	33/-
Chori Chori	5 "	Best Music 1956	41/3
Naya Andaz	6 "	" " 1958	49/6

Best Instrumental No.

Fantush New Delhi	8/3
C.I.D. Both Sides	8/3
Devta. " "	8/3
Mem Sahib C.I.D.	8/3
Chori Chori Both Sides	8/3
Baarisha and Basant Bahaar	8/3
Baap Re Baap. Naya Anadaz & Shremati 420	8/3

Packing & postage
extra.

**BHARAT MUSIC
SALOON**

AND BOOKSELLERS
(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,
Phone: 29488.
DURBAN.

B-I Sailings Between
East African Ports
Karachi And Bombay.

S.S. Karanja due 30th June 1958.
Sails for Bombay via Karachi on 5th July 1958.

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

First Class	single	without	food	£92-0-0
Second "	"	"	"	£60-15-0
Third "	"	"	"	£31-10-0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

THE QUEENSLAND INSURANCE COMPANY LIMITED.

(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)

TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE

Fire - Marine - Accident

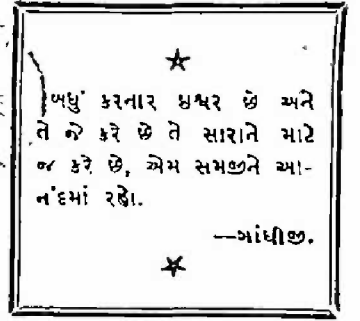
Consult:

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE

106 MANSFIELD ROAD, — — — DURBAN.

P. O. Box 476. — — — TELEPHONES 47453 & 47888.

પુસ્તક પક મુ—અંક ૨૧

તા. ૬ જુન, ૧૯૫૮.

પુટક નકલ પે. ૪

બીન-ગોરાની મુક્તિમાં મદદ

જો હાનીસબગમાં ભાષણ કરતાં પ્રો. એન. જે. ડયુપ્લીસે આફ્રિકનોને સ્વતંત્રતાને આદર્શ શીખવ્યો છે અને આને ટેવે આવી પહોંચ્યા છે. પણ દક્ષિણ આફ્રિકામાં કોઈ પણ નેતાએ કહેવાની જરૂર છે કે આપણે એમને સ્વતંત્ર કરવા ઈચ્છીએ છીએ.

સાબ્રામાં આ વસ્તુ નહોતી બની આમ કરવાથી કોઈ મતો નહિ મળે એની ઘીક રાખવાની જરૂર નથી હું કોઈ રાજનૈતિક પુરૂષ નથી છતાં મને પરવા નથી કે એ લોકો મત આપે કે ન આપે. આફ્રિકા સ્વતંત્ર તો જરૂર થવાનું જ છે એ આપણે સ્વતંત્રતા નહિ આપશું તો પણ આપણી ઈચ્છા વિરૂદ્ધ આપણને કચડીને એ સ્વતંત્ર બનશે. પ્રો. ડયુપ્લીસ રાજકીય ઇલાયદાપણામાં માનનારા છે અને એમનું કહેવું છે કે જે ઇલાયદાપણામાં નાસીપાસ થવાય કે જેનો ઘણો અંશે સંભવ જ છે તો પછી આપણે માટે લોગા થઈ ને રહેવા નો જ માર્ગ રહ્યો.

લગભગ આખું ઉત્તર આફ્રિકા આને સ્વતંત્ર થઈ થયું ગયું છે અને લોકોને સ્વતંત્રતા ભેદ્ય છે અને તે આફ્રિકાના બધાય બિન-ગોરાઓને પણ ભેદ્ય છે. બીજા કોઈની સંભાળ નીચે રહેવાનું એ લોકોને હવે પસંદ નથી. અંક પૂછો તો આ વિચાર શ્રેણી આપણે જ ક્રિશ્ચિયન ધર્મ અને પ્રાશ્નાત્મ્ય સંસ્કૃતિ દ્વારા શીખવી છે આને એ વિચાર ધારાને રોકવી એ આપણા અંત કરણની વિરૂદ્ધ જાય છે જેમ આને પુર્વના બધા દેશો આઝાદ બની ગયા છે તેમ આફ્રિકાના બધાય દેશો પણ એક દિવસ સ્વતંત્ર બનશે મારે ખેદથી કહેવું ભેદ્ય છે કે હજી સુધી

આપણે એ સ્વીકારવાને સુચી નથી. આપણે પોતાને માટે સંકુચિત દિલની છે આપણે શું કામ સ્વતંત્ર દેશોને આવકાર નથી આપતા? કારણ કે આને આપણને આપણો આત્મા ડાબે છે કે આપણે જ આપણા બીન-ગોરાઓને કચડનારા છીએ. આપણે આને એમને સુધાર્યા છે એટલું જ બસ નથી હવે આપણે એ લોકોને એક સ્વતંત્ર પ્રજા તરીકે ભેવા ભેદ્ય છે. અંગ્રેજ લોકોએ ઘણા વખતથી શીખી લીધું છે કે બળજબરીથી એક વસ્તુ કરવી પડે તે અગ્રાવ પોતે જ વિચારીને તે કરી નાંખે. આને રોડેશીયામાં અને યુનીયનમાં ઘણી કોમો વસી રહેલી છે તેઓ બધાને પોતાના દેશમાં સ્વતંત્રતા ભેદ્ય છે. જે લોકોને આને આપણે કહેવું ભેદ્ય છે કે આપણે દક્ષિણ આફ્રિકાના ભાગલા પાટી શું એક ભાગ એમનો અને એક ભાગ આપણો અને સાથે સાથે એમને એ પણ કહેવું ઘટે છે, આપણે એ લોકોને સ્વતંત્રતા આપવા માટે ઘણા શાશુ છીએ, જે આને દક્ષિણ આફ્રિકા બીન-ગોરાઓ માટે સાચા દિલથી

જણાવ્યું હતું કે, ગોરાઓએ આફ્રિકાના દેશો સ્વતંત્રતાની આફ્રિકનોને એમ નથી કહ્યું તો બને એટલી ત્વરાથી એમને જમનું હિત ઈચ્છતું હોય તો આપણે ગમે તેટલો મોટો લોગ આપવા ની તઈયારી રાખવી ભેદ્ય છે. અને એમની સાથે એમને સ્વતંત્ર કરવા કામ કરવું ભેદ્ય છે. આને આપણા દેશમાં આપણી રાજનીતી માં વાંધો એ છે કે જે લોકો પોતાને એક માને છે તેઓમાં પણ આને એકતા નથી જેમ કે આને અંગ્રેજી ભાષી લોકો અને આફ્રિકાનસ ભાષી લોકો વચ્ચે છે. કોઈ પણ વ્યક્તિ ત્યારે જ જવાબદાર થાય છે જ્યારે તેના ઉપર જવાબદારી મુકવામાં આવે છે અને આ વસ્તુ ધીમે ધીમે

થઈ શકે છે આપણા કાયદ માં તો મુખ્ય હેતુ એ હોય છે કે બીન-ગોરી મજુરી સંસતી રાખવી પણ બીન-ગોરાઓના પગારોમાં ઘણાજ વધારા કરવાની જરૂરીયાત છે.
આને બાન્ટુ લોકોને માટે જે જમીન જુદી રાખવામાં આવી છે તે બહુજ ઓછી છે. આપણે પાંચ છ જુદા પ્રાંતો બનાવવાની જરૂર છે અને એ રીતે જે પ્રાંત સૌથી વધારે દેશના હિત માટે કંઈક આપે તે સૌથી મોટો ગણાય એમ કરવું ભેદ્ય છે. આજ રીતે આ દેશમાં ગોરાઓ ઉપરીપણું જાળવી શકશે. આને સધનં રોડેશીયા, સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા, પ્રોટેક્ટોરટ અને યુનીયન ની બંધી જગ્યા આફ્રિકનોના હાથમાં છે આ બધી જમીનમાં યોજનાઓ ઘડીને ટોમલીનસન રીપોર્ટમાં છે એના કરતાં એનો જલદી વિકાસ કરવાનો છે. (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૦૬)

આર્થિક ક્ષેત્રમાં બીન-ગોરાઓને સ્થાન

રેડના એક આફ્રિકાનર ઉલોમપતિ મી. જે. એચ વેસલે હાકલ કરી છે કે આને બીન-ગોરાઓને દક્ષિણ આફ્રિકા ના આર્થિક ક્ષેત્રમાં સામેલ કરવાની મળી જ જરૂર છે. આ એક બહુજ મહત્વનો સવાલ છે આને બલે બીન-ગોરાઓ કદાચ આપણા નેટલા ફુરીપાર કે બજેલા ન હોય છતાં આપણા આર્થિક ક્ષેત્રમાં તેઓ નીચેનું કામ કરનારા છે. આને આર્થિક ફુનીયામાં નેતાગીરી ઘણી ઓછી છે લગભગ બધા ઉપલા દરબજાઓ બધા ગોરાઓથી જ ભરવા પડે છે અને જે આમ ન કરવામાં આવે તો બધા વ્યાપારો ભાંગી પડવાનો ભય છે. મી. વેસલનું કહેવું છે કે આ વધારે

પડતી જવાબદારી માથે લેવાને લીધેજ દક્ષિણ આફ્રિકામાં આને એમ કહેવાય છે કે જયતમાં સૌથી વધારે સંખ્યામાં ડીવેસર્સ, આતમ હત્યા અને દાહડીયા એવું પ્રમાણ આ દેશમાં છે. અને માર માનવું છે કે આ જવાબદારીનો સવાલ હજુ વધારે મંબીર થશે કે બધારે એ દબારમાં વર્ષમાં બીન-ગોરા ઓની વસ્તી જે કરોડ ૮૦ લાખ થશે અને ગોરાઓની વસ્તી ૪૦ લાખ ૫૦ હજારની થશે સાં સુધીમાં તો ગોરાઓએ બીન-ગોરા સાથે કંઈક સમતુલ્યીપર આવવું જ ભેદ્ય છે અને એમની પુરેપુરી મદદ લેવી ભેદ્ય છે અને એજ રીતે ગોરાઓ ઉપરથી જવાબદારીનો ભાર ઓછો થઈ શકશે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૬ જુન, ૧૯૫૮.

લોની ધમકી ખોટી નીવડી ?

આ જે યુનીયન સરકારની યુનાઇટેડ નેશન્સ તરફથી બદલતી નીતી જોઇને, એમ જણાય છે કે, યુનીયન બીહોલ્ડિંગમાંથી ફાવે એવી ધમકી આ આપવામાં આવવા છતાં દુનીયા એમ નહીં કહે કે, ઇલાયદાપણની નીતી સારી છે. જ્યારથી દક્ષિણ આફ્રીકાએ યુનાઇટેડ નેશન્સમાંથી નીકળી જવાનું બહાર કહ્યું છે, ત્યારથી દુનીયાના અનેક દેશોએ વગર સંકેતો કહ્યું છે કે ઇલાયદાપણ એ ઘણીજ દુષ્ટ વસ્તુ છે. ઘણા દક્ષિણ આફ્રીકાને જોઇને આનંદ થશે કે, અહીંની સરકાર યુનાઇટેડ નેશન્સના આરામાં પોતાની નીતી બદલવા ઇચ્છે છે.

મી. લોએ, શાંત થવાનો જે સમય લગાડયો છે, તે દરમિયાન ઘાપણા દેશે ઘણી આંતરરાષ્ટ્રીય મૈત્રી જોઈ છે, તે છતાં, એ જોઇને હર્ષ થાય છે કે, આખરે મી. લોને એમ લાગે છે કે, એમની યુનોમાંથી નીકળી જવાની ધમકીથી, તે યુનાઇટેડ નેશન્સનો નાશ નહીં કરી શકે.

અને આશા રાખીએ છીએ કે મી. લો ના આ વિચાર પલટા, બીજા પ્રધાનોમાં પણ થશે, અને વડા પ્રધાન એ સમજશે કે, બ્રીટીશ સરકાર, એમના કહેવા ઉપર, પ્રોટેક્ટોરેટો, યુનીયનની સરકારને હવાલે નહીં કરે, અમને ખાતરી છે કે આફ્રિકનો પ્રત્યેની, બ્રીટનની જવાબદારીઓ, મી. સ્ટ્રાઇડમના કોપથી બ્રીટન જીતી નહીં જાય.

જ્યાં સુધી, ફરવુઅર્ડ અને ડીકલાઈક જેવાઓ હોદ્દા ધરાવે છે ત્યાં સુધી, વડા પ્રધાને સમજવાની જરૂર છે કે, પ્રોટેક્ટોરેટો એમની તરફેણમાં આવવાની તર્કબંધી નહીં જ બતાવે.

અમને એ પણ આશા છે કે, અહીંની સરકાર એ સમજી શકશે કે, ડ્યુ પ્લસીસ જેવા માણસો, કે જેઓ બીન-ગોરાઓ સાથે, સારી રીતે વર્તણૂક કરવા ઇચ્છે છે, એવા લોકો તરફ જે સરકાર વેરવૃત્તિ બતાવશે તે તે ઇલાયદાપણ માટે જ હાની કારક નીવડશે. બીન ગોરાઓની માન્યતા છે કે ઇલાયદાપણ

માં એમનો નાશ છે. પણ જે રીતે, પ્રોફેસર ડ્યુ પ્લસીસ અને સામ્રાજ્ય બીજા નેતાઓ, એને બીજું સ્વરૂપ આપવા ઇચ્છે છે, જે બીન-ગોરાઓને કદાચ ફાવી શકે. જે આનો સરકાર વિરોધ કરશે તે એમાં ઇલાયદાપણને નુકશાન છે.

અંતમાં અમે એવી પણ આશા રાખીએ છીએ કે, વધુ સમજૂતીથી કામ કરવાના ચિન્હો, રીપબ્લીકમાં પણ ચાલુ રહેશે. આજે સમય આજે છે જ્યારે બીન-ગોરાઓ પણ સરકારમાં પોતાનો અવાજ સંભળાવવા ઇચ્છે છે. જે રીપબ્લીક, લાખોની ઇચ્છા વિરૂદ્ધ હશે, એ કોઈ દિવસ ટકી નહીં શકે.

બીન-ગોરાની મુકિતમાં મદદ

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

આપણે એ લોકો ઉપર અત્યાચાર તો કરીએ જ છીએ કારણ કે જે દેશમાં એ લોકો રહે છે તેમાં એમને સ્વતંત્રતા માટે બોલવાનો પણ હક આપતા નથી એટલેજ આપણે આફ્રિકન લોકો સાથે વાટાઘાટ કરવી એ બહુજ અગત્યનું છે. આજે કોન્ગ્રુસ્ટો અને થોડાક બીજાઓ સિવાય આફ્રિકનોના અને આ. ને. કોંગ્રેસમાં ખરા અને જવાબદાર નેતાઓ પણ છે. રમુજ કરતાં પ્રોફેસરે કહ્યું હાબલા તંત્રીકે ચીફ હુથલી આજે દક્ષિણ આફ્રીકા માંગે છે અને એ સમજી

પણ શકાય છે. પણ જે આપણે એમની સાથે સારી રીતે વાત કરીશું તો અડધા દક્ષિણ આફ્રીકાથી સંતોષ માનશે કોઈ કે પ્રો. ને પુછ્યું કે તેમના મતે બીજા રાજકીય મતો બીજા રાજકીય નેતા કરતાં ઘણા વિરૂદ્ધ છે કે કેમ ત્યારે એમણે જણાવ્યું કે મેં જે બધી વાતો કરી છે તે રાજનૈતિક સુધ્ધોના વિચારોથી વિરૂદ્ધ નથી પણ તેઓએ જે આજ સુધીમાં નથી કહ્યું તે મેં કહ્યું છે પણ ખરી જવાબદારી તો એ લોકોની જ છે.

એપાર્ટહેડ નિ:શંક આપત્તિજનક છે

સો સ્થળોમાં રોડીયાની સુંદણી અંગેના બાપણમાં ફેરવના વડા પ્રધાન સર રોય વેલેન્ડોએ કહ્યું હતું કે ઇલાયદાપણ એ દેશને માટે બંધ સંબંધ અને બળવો લાવનારા છે સર રોયે વધુમાં કહ્યું કે ડોમીનીયન પાર્ટીમાં ઘણા ઇલાયદાપણમાં માનનારા છે અને (એમનું માનવું છે કે પોરોથના દેશમાં જે નીતિ લાગુ પાડવામાં આવી રહી છે) તે નીતિ આ દેશમાં લાગુ પાડવા ઇચ્છે છે. ઘણા સભ્યો આ વસ્તુને સ્વીકારતા

નથી અને એનો વિરોધ પણ કરે છે છતાં એમના આ વિરોધને પોતાં પાડવામાં બીજા ઘણા વક્તાઓ આવી જાય છે. સલ દર્શાવત એ છે કે જ્યારે નાણાંનું રોકાણ કરવાનો વખત આવે છે ત્યારે ઇલાયદાપણની નીતિ અથવા એના જેવી બીજી નીતી નાણાં રોકનારને આકર્ષક નથી લાગતી. તેમને માટે એ આપ રૂપ નીવડે છે. તેઓ એમનું ખર્ચ સ્વરૂપ જોઈ લે છે અને એ પણ જુએ છે કે ભવિષ્યમાં આવી નીતિથી ઘણા જ આકરો વખત આવી

શે છે આના પુરાવામાં સર રોયે કહ્યું કે ૧૯૫૫માં ફેરવનની આવક સાત કરોડ પાઉન્ડની હતી. પણ યુનીયનમાં એજ વરસમાં ત્રીશ લાખ પાઉન્ડની હતી. ૧૯૫૬માં ફેરવનની આવક બે કરોડ ત્રીશ લાખની હતી અને યુનીયનમાં એ વરસમાં દશ લાખની થઇ હતી. અને આ ઉપરથી આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે જ્યારે ડોમીનીયન પાર્ટી આપણી આવકના નાણાંમાં વધારો કરી શકશે. એમ માનવું એ અર્થ વગરની વાત છે સર રોયનું કહેવું છે કે ફેરવનના ભાવિ માટે એ જરૂરી છે કે, ડોમીનીયલ આર્થિકની અસર ફેરવનમાંથી ૧૯૬૦ સુધીમાં નીકળી નવી જોઈએ. પણ ડોમીનીયન પાર્ટી એમ નથી ઇચ્છતી. તેઓ ફેરવનમાં માત્રા પાડવા ઇચ્છે છે. જેના પરિણામે બે પ્રોટેક્ટોરેટમાં પુરી રીતે કાળી સરકાર આવી જશે અને પડોસના રાજ્યમાં આ જામલાની નીતિને અંગે ગોરા પાંત્રીકોને અઠવાડીયાના ચાળીસ કલાક માટે આઠ પૌંડ પંદર શીલ્ડોને નવ પેની મળે છે જ્યારે આફ્રીકન વિભાગમાં પાંત્રીકોને અઠવાડીયાના ૪૬ કલાક માટે ત્રણ પાઉંડ બાર શીલ્ડોને છ પેની મળે છે. રોડીયાના ટ્રેડ યુનીયનોએ આ વસ્તુ તરફ ધ્યાન આપવું જોઈએ. કાળાં અને ગોરાં રાજ્યો સ્થાપનામાં પહેલાં તો ગોરાઓની રહેવાની એણી હતી જશે. અને ભવિષ્યમાં આફ્રીકનોની પણ જનિતિમાં ભંગ થશે અને એમની રહેણી વધુને વધુ નીચી યતી જશે.

અંગ્રેજો સાથે ડોંલસ એકતા ઇચ્છે છે

ગૃહ પ્રધાન ડો. ડી. ઇ. ડોંલસે કોમ્પર્સમાં બાપણ કરતાં કહ્યું હતું કે આજે એ વખત આવ્યો છે કે જ્યારે અંગ્રેજ ભાષા બોલનારા વર્ગે એમ નકકી કરવું જોઈશે કે તેઓ સરકાર માંથી સાવ જ નીકળી જવા ઇચ્છે છે કે દક્ષિણ આફ્રીકાની ભાવિ ઇલાયદાપણ આ બનવા ઇચ્છે છે? એ લોકો માટે ત્રણ વસ્તુ છે તેઓ યુનાઇટેડ પાર્ટીને સુધારી શકે છે અથવા તેઓ પોતાની જ એક પાર્ટી કરી શકે અથવા તે નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીમાં જોડાઈ શકે છે. વધુમાં પ્રધાને જણાવ્યું કે નેશનાલીસ્ટ પાર્ટી ફક્ત સભ્યોની સંખ્યા વધારવા ઇચ્છતી નથી તેઓ એવા લોકોને એમ કરવા ઇચ્છે છે કે જેઓના આદર્શ એક હોય. ભાષા અને કેમના ફરક વગર નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીના સિદ્ધાંતો આદર્શ અને વિચારો તથા નીતિ એક હોવી જોઈએ જેથી નેશનાલીસ્ટ પાર્ટી મજબુત બને.

આફ્રીકનો માટે મતાધિકાર

‘ડી ફાઇવેન્ડ’ ડાપાએ સુચના કરી છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના ખીન ગોરાઓને મતાધિકાર આપવાનો સમય હવે નજીક આવી ગયો છે અને તેની ઉપર હવે વાટાઘાટ કરવાની જરૂર છે તેના અગ્રણીઓએ ડાપાએ જણાવ્યું છે કે આ સવાલ તરફ હવે વધુ સમય બેદરકાર રહેવું સાઈ નથી અમારું માનવું છે કે દક્ષિણ આફ્રીકાએ આ સવાલને ઉકેલ કરવા માં ધણીજ સમય ગુમાવ્યો છે તે દરમીયાન આ સવાલ વધુને વધુ મોટા મનનો અર્થ છે. જનરલ હર્ટઝોબે વીચ વરસ પહેલાં ચેતવણી આપી હતી કે ટ્રાઇ પક્ષ વ્યક્તિ આફ્રિકનો પાસેથી મતાધિકાર લઈ નહીં શકે કારણ કે એક દેશ પાસેથી તેના રાજનૈતિક હક ટ્રાઇપક્ષ લઈ નહીં શકે. આને ઉત્તર આફ્રીકામાં જે બનાવો અને છે તે પરથી દેખાય છે કે જનરલ હર્ટઝોબની વાત સાચી હતી. અને ઉત્તર આફ્રીકાના કાળા લોકોની રાષ્ટ્રબાવના અને યુનીયનના કાળા/લોકોની રાષ્ટ્રબાવના એકજ છે ‘ડી ફાઇવેન્ડ’ ડાપાએ આ સવાલના ઉકેલ માટે ચાર રસ્તા બતાવ્યા છે પહેલો સાધારણ રોટમાં મર્યાદિત મતાધિકાર

(આનાથી જુદી જુદી ડોમેમાં સેળ-બેળ વધારે થશે પણ એનાથી ધાર્મિક વધારો) ખીને : સામાન્ય રોટમાં સમાન મતાધિકાર (આનાથી તે રાજ્યની કાર્યવાહી ખીન ગોરાઓના હાથમાં ચાલી જશે) ત્રીને : હંમેશને માટે ખીન-ગોરાઓ પાસેથી મતાધિકાર ખીનથી લેવા (આ રસ્તો ટ્રાઇ પક્ષ વીચારશીલ માણસ પ્રહણ નહીં કરે) ચોથો : યુથ રાજકીય હકક સાથે અલામદો મુલક (ધલાવદાપણની વિચાર શ્રેણી સરજનારે આ વસ્તુ પહેલેથીજ સુચવી હતી) તેમ છતાં આ છેલ્લો રસ્તો પ્રહણ કરવો સહેલો નથી. સ્વતંત્ર કાળાં રાજ્યો અને ગોરાં રાજ્યો વચ્ચે શાંતી ભળવવી પડશે. અને દેશને જુદા જુદા રાજ્યોમાં વાગલા પાડવા અને પછી આખા દેશની વિદેશ નીતી અને રક્ષણના સવાલો પર યુનિયન બંધાય છે. પછી આ બધા પ્રશ્નો એવા વાતાવરણમાં ચર્ચાવા જોઈએ કે જ્યાં દક્ષિણ આફ્રીકાના રાજ્યો સવાલ સર્વોપર ન રહે. ડી ફાઇવેન્ડનું કહેવું છે કે આપણા ડોમે સવાલોને ચર્ચાવાને માટે જોઈ શકાયેલી અને વધુ પ્રકાશની જરૂર છે.

માં આગ્યા છે. વધુમાં ડ્યુલસીઝનું કહેવું હતું કે આફ્રિકન ચીફો તે સરકારના પાધેલા હતા અને એમની સાથે વાટાઘાટ કરવાનો ટ્રાઇ અર્થ ન હતો બલકે આફ્રિકન રાષ્ટ્રીય નેતાઓ કે જેઓ સુધરેલા છે એમની સાથે ચર્ચા થવી જોઈએ. જે લોકો બાન્ટુ

ને ઝાળખે છે, જે લોકો નજી છે કે આફ્રિકન નેશનલ ડેમોક્રેસી સંઘો તે મુશ્કેલ છે. આફ્રિકનો પોતાના ચીફો માટે વળું જ માન ધરાવે છે. પ્રોફેસર ડ્યુલસીઝનો આગિા મત એક જવાબદાર માણસનો નહિજ અણ્ય એમ ડો. ફરવુઅર્ડનું કહેવું છે.

વિવિધ વર્તમાન

એશીયન ગેમ

ત્રીને એશીયન ગેમનો ગેમો આ વર્ષે જાપાનના ટોક્યોથી શરૂ કરવામાં બરાબો હતો. ગેમજના અંતમાં જાપાને ધણીજ થય મેળવ્યો હતો. ૨૮૮ જાપાનીઓ જે રમતમાં ઉતર્યા હતા એમાંથી ૧૭ને સોનાના ચાંદ મળ્યા હતા. ખીન ૧૯ દેશો કે જેઓએ આ રમતમાં ભાગ લીધો હતો એમના બધા કરતાં આ વધારે હતા. ત્યાર પછી શીલીપાઇને તથા દક્ષિણ કોરિયાના દેશો હતા. આ બંને દેશોને આઠ સોનાના ચાંદ મળ્યા હતા.

જે માસની અકસ્માતો

યુનીયનમાં જન-યુઆરી અને ફેબ્રુઆરી માસે દરમીયાન ૧૫૪૭૦ અકસ્માતોમાં પાંચ હજારને ઇજા થઈ હતી આઠા અકસ્માતો ટ્રાંસવાલમાં થયેલા અને ૨૪૩૬ ને ઇજા થઈ હતી. ૩૪૪ માણસોનાં મરણ થયાં હતાં જે પૈકી ૧૭૬ ટ્રાંસવાલમાં અને ૧૨૮ પગપાળાના મરણ થયેલા. ડુબિમ પ્રીશીરીમાંથી બુરો ઓફ સેનસસ અને રોટ્ટીરીકે બહાર પાડ્યું છે.

વાંચકોને વિનતી

આ અઠવાડીયાથી ‘‘કારાગીર પ્રિન્સેસ’’ની કલાણી પ્રગટ કરી જે છાંમે તે ઝાણમાં જોઈ ત્યાર માસથી પણ વધુ મધુ રહેશે. આ સત્યવટનાના પ્રકાશન માટે અમારે તે મૂલ્ય આપી વેચાતી લેવી પડી છે. આથી અમે અમારા શુભેચ્છોને વિનતી કરીએ છીએ કે વાતોના મૂલ્યને અને બ્લોકના ખર્ચને પહેંચી વળવા પ્રત્યેક ગામમાંથી જે અમને થોડા થોડા નવા ગ્રાહકો બનાવી શકેલી આપવામાં આવશે તે અમે આભારી થઈશું.

આ આઠ દિવસના ઉત્સવમાં એશીયામાં રમતોના ક્ષેત્રમાં થયેલી ઉજવટીનું પ્રદર્શન જેવામાં આવ્યું હતું. જાપાનીઝ તરનારાઓએ ડુનીયાની રોડાઈ કરી જે સારામાં સારા તરનારા આ તરીકે તરી આવ્યા હતા.

બોમ્બાઉનની સ્થાપના

નેહાનીસખર્મની ઉત્તરે માખાલીસ ખર્મમાં યુનાઇટેડ રોટના નેહારકા શહેરમાં ૧૯૨૦માં દાધર ફલાનામને સ્થાપેલા બોમ્બાઉનની પદ્ધતિએ કામનવેલ્થનું પહેલું અને વિશ્વમાં પાંચમું બોમ્બાઉનની સ્થાપના ૩૨ બાળકોથી રોમન કેથલીક પાદરી દાધરે ડોસ ગોન્ડની દેખરેખ હેઠળ થઈ છે. નાણાની મદદ મળેથી વર્ષોને ૨૦૦ બાળકો યવાની આશા છે જ્યાં બાળકો પૈકીનો એક મેયર ત્રણ કાઉન્સીલર અને બે પોલીસો નીમારો અને બંધારણ લકાઈ તથા પોતાની જ પોર્ટ ઓફીસ સ્થપારો.

જુનથી તે ડીસેમ્બર સુધીનું લગભગ ૧૮/- છે. આ કથા બંને વિભાગ માં શુબ્જરાતીમાં અને ઇંગ્લીશમાં પ્રગટ થાય છે.

વાર્તા દાધમાં લીધા પછી મુકરી ન અમે તેની છે. આથી જે બધા અંકો બેમા કરી તે વાંચવામાં આવે તે વધુ રસ પડશે. આશા છે કે આ અખીલને ખ્યાનમાં લેવાશે.

વ્યવસ્થાપક
‘ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.’

ડરબન પોસ્ટ ઓફીસમાં ચોરી

જન-યુઆરીની ૩૦ થીએ ડરબનની પોસ્ટ ઓફીસમાંથી ૩૮,૩૮૪ પાઉંડ ચાર શીલિંગને પાંચ પેનીની થયેલી ચોરી અંગે ગયા અઠવાડીયે ડરબનની સુપ્રીમ કોર્ટે જ્યોર્જ ક્રીશીયન ફનઆસ (૨૧), ગોર્ડન રોનલ્ડ ફન ૩૨ રમુઇ (૨૫), અને ઓનમની રોઇન (૧૯), નામના ત્રણ ગોરા યુવકોને છ વર્ષની (જે પૈકી બે વર્ષ સસપેન્ડ) જેલ અને ચાર ફટકાની સજા કરી છે.

જેઇએ છીએ

રોંગરના મદ્રેસા અનજુમીયા ઇસ્લામ શાળા માટે મોલતી શિક્ષકની જરૂર છે. પગાર ૨૫ પાઉંડ મારીક રહેવાતું, ખાવાતું, પાણી તથા બત્તી મફત. લખો યા મળો.

Stanger Madress
Anjuman Islam,
Box 202 — Stanger.

ડ્યુ પ્લસીસને ફરવુઅર્ડનો જવાબ

‘‘ડી ટ્રાંસવાલર’’માં નેટીવ અફેસના પ્રધાન ડો. ફરવુઅર્ડે જણાવ્યું છે કે તેઓ પ્રોફેસર ડ્યુલસીઝે કરેલી ચર્ચામાં ઉતરવા નથી માંચતા પણ તેઓ એટલું રપષ્ટ કરવા ઇચ્છતા હતા કે, પ્રોફેસર ડ્યુલસીઝે જાહેર કરેલા મત નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીના મત ન હતા બલકે તેની વિરુદ્ધના હતા. એમનું કહેવું હતું કે ડ્યુલસીઝે જાહેર કરેલા મત ખીન જવાબદાર અને ઝાણા જ્ઞાનને લીધે હતા જ્યારે તેઓ

જેવા અભિપ્રાય આપે છે કે આપણે જ ખીન-ગોરી પ્રજાઓ ઉપર અત્યાચાર કરનારા છીએ, ત્યારે તેઓ ધણીજ ખીનજવાબદારી બતાવે છે. નેશનાલીસ્ટ આફ્રિકાનરો સાથે આખા આલેપો પરદેશના આજુ જ્ઞાન ધરાવનારાઓ અને આ દેશની લીબરલ પાર્ટી તરફથી કરવામાં આવે છે. ઉલટાતું આને ગોરાઓએ ખીન-ગોરાઓ માટે ધણું ક્યું છે. જે લોકો સાવજ જંગલી રિચતિમાં હતા તેમને આને સુધારવા

માથે બાંધવાની શીખ અને વેણીઓ
મખમલ, સાટીન, ટાવેટા સીલકની, શીખ અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન અંક અને ગોટર શણગારવા જરૂથા બંધ મળી શકશે.
બચ્ચા માટે મખમલ, અને કેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત લાવે બનાવી આપવામાં આવશે.
અંગોટે બાંધવા મખમલ, કેસમ, કોટન વિગેરેના કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ઓથર્સ મળશે.
ટેકાણું : માખરો હેટ્સ (મો.) લી.
લેડીઝ ઓન્ડ સીલ્ડરન હેટ મેન્યુફેક્ચરર,
ફોન : ૨૨૦૩૮૫ પહેલો માળે,
બોક્સ ૧૦૮૫૭. માર્ટર મેન્સન્સ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

—કોમ્યુનિસ્ટોના એક ગોદામમાં બદાર મોકલવા માટે બેગી કરેલી ૭૦ હજાર પાઉડની ડીખતની ૯૦ હજાર લુસર્ન ધાસ ની ગાંસડી ૨૯મી મેએ બળી ગઈ હતી.

—ગેઈમ ઓર્ડીનન્સનો બંધ કરવા માટે મેટ્રોપોલીટનની કોર્ટમાં વીલીયમ ટવાને નામના એક આફ્રિકનને વોટર ક્યુલ ક્લાર્કમાં એક યુથાઈક ને બે ગીની પીમ મારવા માટે ૨૯મી મેએ ૧૩૦ પાઉડનો દંડ થયો હતો.

—નેદાનીસપર્ગની રીબનલ કોર્ટમાં ૧૪ આફ્રિકનો પાંચ હોદીઓ અને એક ગોરાને એમીલિની ૧૪-૧૬મીએ ૪૧૮૧૦૬ આફ્રિકનોને કામ પર ન બનાવી ઉતોળના આપવાના આરોપ માટે ૨૭મી મેએ ઉપરિચત કર્યા હતા જેમાં તેઓએ નિરોપિ ઠોવાનો એકરાર થયા ત્યાં દેસ ૧૦મી જૂન પર મોકલ રખાયો હતો.

—ગુલાઈની ૧૮મી ૨૬ તારીખે ૬૨મ્બન કાર્ડીકમાં મળનાર એમ્પાયર અને કોમનવેલ્થ ગેઈમ માટેની હરિકાઈ માં દક્ષિણ આફ્રિકાથી ૬૮ ભાગ લેનારા અને ૯ કાપકનોઆ જરી એમ નો'બર્ગમાં દક્ષિણ આફ્રિકાની ઓલોપીક એન્ડ કોમનવેલ્થ ગેમ્સ સરચાની કાઉન્સિલે ૨૭મીએ નિર્ણયિત થયું છે.

—દક્ષિણ આફ્રિકાની ટ્રાંસવેલ્ડ અને ઇન્ડર પ્રીટર્સ સરચાની નો'બર્ગમાં ૨૯મી મેએ મહેલી વાર્ષિક મીટીંગમાં મી નરટીસ હેમટ્ટએ કરેલા બાણ્યમાં ૨૫૦ હજુ હવું કે લેડીન મુત ભાવા છે અને ક્રેચ બાવા કડી વિશ્વ બાવા યાવ એમ નથી અને લપકા વાળી બાવા છે. અચ્છેહ બાવામાં ખીછેહ બાવાના સપ્ટો પશુ ત્રિપુલ પ્રમાણમાં લેવામથા ઠોવાથી તે સમૃદ્ધ છે. તેવીજ રીતે આફ્રિકન્સ બાવામાં પર બાવાના સપ્ટો લઈત તેને સંકુચિતતાથી મુક્ત કરવી જોઈએ.

—નેદાનીસપર્ગના એડવોકેટ અને લેખક મી. હેરી જુનેમ કોમ્યુનિસ્ટીયી રચનાંતર કરી ક્રેપટાઈનમાં નિવાસ કર્યો છે.

—એલેક્ઝાંદ્રા ટાઉનશીપના મી. એન્ડ્રુ લુએમે ૬૦૦માં ટ્રાંસવાલના પાંચમાં આફ્રિકન વકીલ તરીકે સ્વીકાર થયો છે.

—ઈસ્ટલંડના ડેન્ક વિલેનમાં રહેતી મીસીસ જુલીયા યુવા નામની ફ્રેંગિલા પાઈએ કોમ્યુનિસ્ટીયીમાં ૧૨૨મી વર્ષ માંક ઉતરી હતી જેથી આફ્રિકનો પેટા યુનાયનના સૌથી ઘરડી છે.

—પ્રોટોસ્ટાન્ટીયી સેનસ અને સ્ટેટીસ્ટીક ખાતાએ ૨૯ મેએ બદાર પાડ્યું છે.

કે : યુનીયનમાં કોમ્યુનિસ્ટીયી માસમાં મોટર વાહનના ૭૬૦૬ અકસ્માતમાં ૫૮ ગોરા અને ૧૨૧ ખીન-ગોરાનાં મરણ અને ૧૧૭૮ ગોરા તથા ૧૩૫૨ ખીન-ગોરા ધન પામ્યા હતા તથા વર્ષના કોમ્યુનિસ્ટીયીમાં ૭૧૬૦ અકસ્માત થયેલા જેમાં ૪૨ ગોરા અને ૧૧૮ ખીન-ગોરાના મરણ તથા ૧૦૬૫ ગોરા અને ૧૨૯૧ ખીન-ગોરાને ધન થયું હતી.

—ગયા અઠવાડીએ ટ્રેપમાં થયેલા બારે વર્ષો દરમિયાન ચોટ્ એલીઝાબેથ નજીકના એલેક્ઝાંડ્રીયા વિભાગમાં ૪૦ મીલીટમાં બે ઇંચ વર્ષોદ થયો હતો જેથી ખેતીને નુકસાન થયું છે.

—સાથિય આફ્રિકા સેરવેઈના આંતરીક દેશમાં ૧લી જુલાઈથી દશ ટકાનો વધારો થશે એમ ૨૯મી મેએ નો'બર્ગ થી બદાર પડ્યું છે.

—એક સડી અભાવ ડરબનની ગોરી વસતી ૨૦૭૯ની હતી જેમાં ૧૦૬૧ પુરો અને ૧૦૧૮ સ્ત્રીઓ ઉપરાંત ૧૪ વર્ષની અંદરના હરર બાળકો અને ૨૮૬૪ આફ્રિકન નોકરો હતા.

—મી. ફીસ્ટોફર ગેલ જેઓ તા. ૨૮-૫-૫૮ના દિને 'પોર્ટ' એલીઝાબેથમાં ગુજરી ગયેલા તેમની ઇચ્છાનુસાર તા. ૩૧મી મેએ તેમને અગ્નિ સંસ્કાર થયો હતો એ પ્રસંગે સધળા કોમના લોકો સદ્ગતને અંતિમ અન્વલિ આપવા ઉપરિચત થયા હતા. અને તેમની ભરમને એલગોઆ બેમાં પધરાવી હતી. મી. ગેલે તેમના ચહુઓ સા. આ નેશનલ કાઉન્સિલ એક અગાઉ સંસ્કારને અર્પણ કરવાની અભિરૂષા દર્શાવેલી હતી જેને અમલ થયો હતો.

—નેદાનીસપર્ગની સીટી કાઉન્સિલે ૨૭મી મેએ નિર્ણય કર્યો છે કે બ્યારે સરકાર હાલને યુનીયન ફ્લેગ એજ રિયલિટમાં કાયમને માટે એક રાષ્ટ્રધ્વજ તરીકે રહેશે જેવી ખાતરી આપશે બારે તરતજ મ્યુનીસીપલ પીટીંગો પરથી યુનીયન જેક ઉતારી લેવામાં આવશે.

—ક્રેપટાઈનના આર્ય બીશપ રેવરન્સ જુરેટ્ટે ડી બેન્ક તા. ૨૭ મેએ સુરથી અમેરીકાના પ્રવાસે ઉપડી ગયા છે સાંથી ૨૩મી જુને તેઓ લંડન પહોંચશે અને ૧૭મી સપ્ટેબરે પારીસ જઈને એ માસના અંતમાં પાછાં ક્રેપટાઈન આવી જશે.

—ક્રેપ પ્રાંતના એડમીનીસ્ટ્રેટરી એક એકધુટીય કાઉન્સિલે ક્રેપટાઈનમાં તા. ૨૮મી મેએ હરાવ કર્યો છે કે ન્યાં દક્ષિણ આફ્રિકાના રાષ્ટ્રધ્વજ યુનીયન ફ્લેગ સાથે યુનીયન જેક દરકરો દરેકો સાં બાવિમાં એડમીનીસ્ટ્રેટરી અથવા એક એકધુટીય કાઉન્સિલનો કોષ સભ્ય સત્તાવાર આમત્રણ સ્વીકારશે નહિ.

—ક્રેપ પ્રાંતના એડમીનીસ્ટ્રેટરી એક એકધુટીય કાઉન્સિલે ક્રેપટાઈનમાં તા. ૨૮મી મેએ હરાવ કર્યો છે કે ન્યાં દક્ષિણ આફ્રિકાના રાષ્ટ્રધ્વજ યુનીયન ફ્લેગ સાથે યુનીયન જેક દરકરો દરેકો સાં બાવિમાં એડમીનીસ્ટ્રેટરી અથવા એક એકધુટીય કાઉન્સિલનો કોષ સભ્ય સત્તાવાર આમત્રણ સ્વીકારશે નહિ.

—ડરબનની સીટી કાઉન્સિલે ૨૪ મેએ કોમ્યુનિસ્ટીયી વિભાગો માટે ચમ્પેલી આબલી, હરખારો ૨૬ કરી નધુ બખબોહ રીતે ફરીથી વિચારણા કરવા નો તા. ૨૭મી મેએ નિર્ણય કર્યો છે.

વિકેશના સમાચાર

—યુનાઈટેડ પ્રેસ એસોસીએશન અને ઇન્ડિયન ડેલી ટેલિગ્રાફ ન્યાં સર્વિસ નામની બે સમાચાર પ્રવર્તક સંસ્થાઓ ૨૪મી મેથી 'યુનાઈટેડ પ્રેસ ઇન્ડિયન ડેલી' નામથી નોંધણી મળ્યાં ન્યુચોર્કથી બદાર પડ્યું છે જેના પ્રમુખ તથા જનરલ મેનેજર મી. કાન્ક એચ. બાર્થલેમ્યો નીમાયા છે.

—કુઆલા લામપુરમાં મલાયન સરકાર ની કોષીસોમાંથી મલાયાની સરકારી હકુમતના વડા મંગડી પટ્ટુઅલ અગેમ અને તેમના સહકારી રાજા પર્મેઈસુરી અગેમે રાણી ઇલીઝાબેથ તથા પ્રીન્સ શીલીવનની હાજીઓ ૨૪મી મેએ ખસેડી લીધી છે.

—ક્રીટન અને ક્રાંસની વચ્ચે આવેલી ફરિયાહ ખાડીની તબેથી સુરેજ ખોદવા ની પ્રારંભિક આકારણીનું કામ ઇન્જનેરો એ કાલાઈસ સહેરથી શરૂ કર્યું છે. ક્રીટીય, ફ્રેચ અને અમેરીકન ધનપતિ ઓની કુમકથી આ યોજના સફળ થશે. એ ટનલ માટે નેપોલીયને પહેલ વહેલી સૂચના કરી હતી. પૂરી થયેથી એમાં સ્ટીમ લાઈન ઇલેક્ટ્રીક રેલ્વે અને મોટર વાહનો માટેના બે માળનો રસ્તો ધરો તેને માટે સ્ટીલ અને કોન્ક્રેટના સીલિન્ડરો મુકારશે.

—સીબેનમાં તામીલ બાપાને પશુ સોંઠાલીક બાપાની બરોબરીમાં રાજ બાવા તરીકે સત્તાવાર સ્વીકાર કરાવવા અંગે ચાલતી બુબેરો સમગ્ર દેશમાં અંધાધુધી ઉભી કરી છે હેલા બે અંધાધુધીપાથી ડુહ્લડ, ખુન અને આગના બનાવો બનવાથી ૨૭મી મેથી કોલંબો માં કટોકટીનો સમય ઉપરિચત થયો છે અને બંને પક્ષની કોષ પશુ મીટીંગ પર અટકાયત મુકાઈ છે.

—યુનાઈટેડ સ્ટેટની નેવી ખાતાની એટીક સબમરીન 'રહીપ્લેક' ૨૬મી એ પ્રથમવાર તરતી મુકાઈ છે જે ૩ હજાર ટનની ૨૫૦ શીટ લાંબી છે હ. કરોડ ઠોલરના ખર્ચે બંધાઈ છે પૂરવઠો લીધા વિના સાઠ હજાર માઇલ જઈ શકશે એ જાતની ખીછ છે નવી સબમરીનો બંધારો.

—પર્વ પાકીસ્તાનમાં હેલા સાડા ચાર માસમાં ૧૯૦૦થી પશુ વધુ માણસો કાલેરા અને શીતળાનાં ભોગ બન્યાં છે બિહાર અને કલકત્તા પશુ મુક્ત નથી. જેથી મકકાની હજુ પડવા જ્વાર યાત્રાણુ દારાં એ મહામારી સાં પ્રસારે જવા ડરથી સાઉદી અરે બીયાએ ઉભય દેશોના પ્રવાસી પર પ્રતિબંધ મુક્યો છે જેથી એપ્રીલ અને

સપ્ટેબરની મોટી યાત્રા માટે નવ એરપ્લેનો આઠે કરેલાં તે કેન્સલ કરાયાં છે. ઇરાકની સરકારે પશુ તે દેશમાં આવના પ્રવાસી પર પાંચ દિવસ ની કોરોન્ટીન લાગુ પડશે એમ ઉભય દેશોને જણાવ્યું છે.

—કેનીયાની ધારાસભાના સાત આફ્રિકન સભ્યો ઉપર ચુંટણી કાપવાની રૂએ બળવાના આરોપસર ૨૭મી મેએ કેસ ચલાવવા હ્યું દહુ જેમાં ઓક્સફર્ડ ની રસ્કીન ડોલેબના એક આબલા અબવાસી મી. ટોમ મમોયા પશુ છે જેઓ કેનીયાના આફ્રિકનોનાં ખીન સત્તાવાર નેતા અબામ છે. એ કેસના બચાવ પહેલાં ધાનાના એક આફ્રિકન વકીલ મી. ઇ. પી. એન. સોવાહને રોહલા હતા પશુ તેમને કેનીયાની સરકારે પરવાનગી નહિ આપવાથી ૨૫મી મેએ પાછા આજ્યા થયા છે.

—બપાનની સરકારે પર્વ પાકીસ્તાન માં ચાલતા શીતળાના ઉપચારમાં વાપરવા પાકીસ્તાનને ત્રણ કરોડ ડોલ વેકસીન બેટ આપી છે જે ૧૦૦૦૦૦ માં બપાનથી ઢાકા એર દારા નોકલારો. સાખવાદી યીન અને યાઈલેન્ડની રેડ કોસ પશુ કાલેરા અને શીતળાની રસી પાકીસ્તાનને મોકલી આપવાની છે.

—સોવીયેટ વિજ્ઞાનીઓએ જનતમાં સૌથી મોટું સુપરક્રિયતુ રોચન આર્ગેનીયાની આરાવત વેલીમાં બંધવાની યોજના ઘડી છે જેમાં પાંચ એકરમાં પથરાય એટલા ૧૩૦૦ આરસા સુવર્ણની સામે ૨૬ જીવી ચલિતમાડીમાં ગોઠવાશે ૧૩૦ શીટના ટાવર પર કિરણો પાડી તે દારા પચીસ લાખ કોલોવોટ વિજળી ઉત્પન્ન કરાશે અને વાર્ષિક વીચ હજાર ટન સ્ટીમ ઉત્પન્ન થશે. —ઇરાનના શાહ ૧૯મી મેએ જાપાન ની મુલાકાતે ગયેલા ત્યાંથી ૧લી જુને લોસ એન્જલીસ માટે સરથી રવાના થયા છે જાપાનના વિદેશ મંત્રીએ જણાવ્યું છે કે ઇરાન સાથે જાપાનીસ બ્બાપારી કરારો સફળતાથી પાર પડ્યા છે.

—કલકત્તાથી ૨૭મી મેએ જણાવ્યું છે કે પુર્વ ભારતમાં સખત મરખીના બીધે ખીહાર પ્રાંતમાં ૨૦ મરણો થયાં છે.

—નેપાલના રાજ મહેન્દ્રસિંહ તેમની રાણી રતના રાજવલદમી સાથે ૨૭ જુને ત્રણ અઠવાડીયા માટે રશીયાની શાહી મુલાકાતે ગયાં છે.

—એકઠાથી, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સિંગ, રેવન્યુ કલેક્ટરન્સ અને ઇન્સ્ટ્રોરન્સ માટે ગણો :

આર. વીક્રલ
૧૨ બાકવી આર્કેડ, ૩૮ મોર્ટે સ્ટ્રીટ, ફેરનર ડાપગોનલ અને મોર્ટે સ્ટ્રીટ, નોદાનીસપર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

લોભ અને કરણા

(સુકુલભાષા 'લોકજીવન'માંથી)

(તા. ૨૩-૫-૫૮ના અંકથી ચાલુ)

૨૧

ઈલાનું અવસાન

ઈલાની તખીયત દિવસે દિવસે લયડતી જતી હતી. સેંટ કલેરને એની ખુબ જ ચીંતા થયા કરતી. હવે તો ઈલા લગભગ પચારીમાં જ પડી રહેતી. ટામ તેની દેખભાળ ક્યા કરતો અને ભગવાનને સદા પ્રાર્થના કરતો કે, 'હે દયાળુ પ્રભુ! તું ઈલાને અમારી વચ્ચે સદા રાખજે.'

એક દિવસ ઈલાના ઓરડા પાસે ટાપ્સી આવીને ઉભી રહી. ઈલાની મા મેરીએ એને જોઈને મોટે અવાજે કહ્યું: "કેમ રે, તું અહીં શી કરે છે? આ કુલ ક્યાંથી તોડી લાવી? હજી તારું તોફાન ઓછું થયું નથી, ખરું ને?"

ટાપ્સી મહારાતી, ગુજરાતી બોલી: "બાઇસાહેબ, આ કુલ ઈલાબહેન માટે લાઇ આવી છે."

મેરી બોલી: "વાહ, ઈલાને કુલ આપવાનું હજીપણ તારામાં ક્યાંથી આવી ગયું? તું તો મારે ચાલાક છોકરી છે! એક તો યાત્રા કરવે અને વળી ઉપરથી શાહુકારી પણ કરવી!"

ટાપ્સીને અવાજ સાંભળીને ઈલા ધીમે ધીમે બહાર આવી. તે બોલી: "મા, એ બાપડીને ધમકાવ નહીં. મને કુલ બહુ ગમે છે. ટાપ્સી, એ કુલ મને આપ, જોઈ!"

ઈલાને પ્રેમાળ અવાજ સાંભળીને ટાપ્સીમાં જીવ આવ્યો. તેણે હસતાં હસતાં ઈલા પાસે જઈને એને કુલ આપ્યું.

કુલ લઈને ઈલાએ કહ્યું: "વાહ, કેટલું સુંદર કુલ છે! ટાપ્સી, તું દરરોજ મારે માટે કુલ લાઇ આવજે."

એ સાંભળીને મેરી ડાહ્યા કરતી બોલી: "ઈલા, તું પણ ખરી છે! આટલાં બધાં કુલ તારી પચારી આગળ મુકવામાં આવે છે, તો પછી આ ટાપ્સી પાસે શા માટે કુલ મગાવે છે?"

ઈલા—"મા, મને ટાપ્સીએ આપેલું કુલ બહુ જ ગમે છે. ભલે એ મારે માટે કુલ લાવે."

મેરી—"જેવી તારી મરજી." પછી તે ટાપ્સીને સંબોધીને બોલી: "ટાપ્સી, ઈલા કહે છે એ પ્રમાણે કરજે, સમજી કે?"

ટાપ્સીએ માથું નમાવી આભાર દર્શાવ્યો. પછી તે ધીમે પખલે ચાલી

મઠ. ઈલાએ જોયું કે ટાપ્સીની આંખ માં આંસુ ઢતાં.

એક દિવસ ઈલાની પાસે સેંટ કલેર એકલો જ બેઠો હતો. ઈલા ખુબ અસહક યજ મઠ હતી. તે ધીમે અવાજે બોલી: "પિતાજી, મારે તમારી પાસે એક વસ્તુ માગવી છે. ટામકાકા બહુ બલા છે. તે મારી રાતદિવસ ખુબ જ સેવાચારી કરે છે. ભગવાનને પણ તે ખરા દિલથી મારે માટે પ્રાર્થના કરે છે. પણ મને લાગે છે કે, મારાથી અહીં વધારે વખત ન રહેવાય. જો હું મરી જઈ તો તમે ટામકાકાને છૂટો કરી દેજો અને તેમને તેમના કુટુંબ પાસે જવા દેજો. પિતાજી, આટલું કરશો ને?"

ઈલાની વાત સાંભળીને સેંટ કલેર મળગળો થઈ ગયો. તે બોલ્યો: "બેટા, તું આટું ન બોલ. તારા વિના મને અહીં નહીં ગમે. તું ઝટ સાજ થઈ જા. પછી તારી મરજી મુજબ ટામને એને ઘેર મોકલી દેજે."

થોડા દિવસ પછી એક વાર ઓફિસીયા ટામને મોઠો ઠપકો આપતી બોલી: "અરે ટામ, તું કુતરાની માફક ગમે લાં કેમ પડી રહે છે? પહેલાં તું રોજ તારી ઓરડીમાં જ રહેતા. જ્યારે હવે તો બેબાકળા જેવો તું જ્યાં લાં પડ્યો રહે છે? આજકાલ તને યંતું છે શું?"

ટામ ધીમે અવાજે બોલ્યો: "માનુ સાહેબ, બાઇબલમાં દસ કન્યાઓની કથામાં આવે છે એ પ્રમાણે આપણી ઈલાને લેવા વર ક્યારે આવી પહોંચશે, એ કહેવાય નહીં! મારે મારા જેવા એ વરનાં-પ્રભુનાં દર્શન કરવા જમત રહેવું જોઈએ કે નહીં?"

ઓફિસીયાએ જરા અંબીર બનીને કહ્યું: "ટામ, તું આવા વિચારો કેમ કરે છે?"

ટામ—"ઈલા-બેચાર દિવસથી એવું જ બોલ્યા કરે છે! આને જ સવારે તેણે મને કહ્યું કે, 'ટામ, આને રાતે હું સ્વર્ગમાં જવાની છું હાં કે?' ત્યાં તું પણ જલદી જલદી આવી જજે. મને તારા વખર મગશે નહીં.' એટલે આને મારા દિલનું ઠેકાણું નથી. આજની રાત ઈલા કાઠે તો બસ."

અને ખરેખર એ રાતે જ ઈલાનું અવસાન થયું. આખા ઘરમાં શોક છવાઈ ગયો. સેંટ કલેર તો સાવ શન-મનરક જેવો બની ગયો. દાસદાસી એ પણ પોપોચક રડવા લાગ્યાં.

એવામાં ટાપ્સી ધીમે પખલે રડતી રડતી ઈલાને જ્યાં સુવાડેલી હતી ત્યાં આવી. એને જોઈને એક દાસી ચિડાઈને બોલી: "અલી ઓ ટાપ્સી, તું અહીં ક્યાં આવી? બામ અહીંથી!"

સેંટ કલેરનું એ તરફ ધ્યાન જતાં તેણે દાસીને ધમકાવીને કહ્યું: "તું ટાપ્સીને કેમ રોકે છે? તે ભલે ઈલા પાસે જાય."

ટાપ્સીએ પોતાના ફરાકમાં સંતાડેલું યુલાખનું કુલ ઠાઠીને કહ્યું: "ઈલા બહેન માટે આ કુલ લાવી છે. એ એમની પાસે મુકીને જતી રહીશ." એમ કહીને તે ઈલા બહુ ગઈ. ઈલા ના પગ આગળ કુલ મુકીને ટાપ્સી જમીન પર ફસડાઈ પડી અને પોક મુકીને રડતી રડતી બોલી: "ઈલા બહેન, ઈલાબહેન, તમે મને છોડીને કેમ ચાલ્યાં ગયાં? હવે મારી સાથે પ્રેમથી કોણ વર્તશે? હું હવે કોઈ દિવસ તોફાન નહીં કરું. તમે પાછાં આવી જાઓ."

ટાપ્સીનું હૃદયદ્રાવક રૂદન સાંભળીને સેંટ કલેર પણ ધીરજ ખોઈ બેઠો. તે પણ ઘસકે ઘસકે રડી પડ્યો. તેણે ઓફિસીયાને કહ્યું: "બહેન, તું ટાપ્સી ને છાની રાખ."

ઓફિસીયા પણ મળમળી થઈ ગઈ હતી. તે ટાપ્સી પાસે જઈને તેના માથા પર પ્રેમથી હાથ ફેરવતી ફેરવતી

બોલી: "ટાપ્સી, તું હવે મારી સાથે રહેજે. ઈલાએ મને તારા જેવા નિરાધાર આગળ પર પ્રેમ ખતાવતાં શીખવ્યું છે. હું તને સાચવીશ."

સેંટ કલેર એકલો એકલો બોલ્યો: "ઈલા, તું તો અમને બધાને મુકીને ચાલી ગઈ; પણ તારા અંતરની સુવાસ અમારામાં સદા કાયમ રહેશે." (ચાલુ)

એલચીના ગુણ

મૂત્રાર્થ, યુદ્ધ અને ગળાના રોગો માં એલચી ગુણકારી છે. શ્વાસ, શરદી, હરસ, દાપ, પેશાબનું અટકવું, આમડી નો વિકાર, વગેરે રોગોમાં એલચી સારો દાયદો કરે છે. તે પિત્ત વધારે છે, ચેપ સામે રક્ષણ કરે છે, મુખને સ્વચ્છ કરે છે, વાલુ મટાડે છે. એલચી નાં બિયાંમાં ચારથી આઠ ટકા ઉકુવન શીલ તેલ છે. ચેપ સામે રક્ષણ આપવાનો અને વાલુ દૂર કરવાનો ગુણ છે. એલચી મંદાસિ દુર કરી ભૂખ લગાડે છે, મૂત્રક છે કમ્પોઝ (હોટીચીન)માં આર્તવ લાવવા માટે પણ એલચીનો ઉપયોગ થાય છે. ગર્ભોશયના યુદ્ધ ઉપર પણ ત્યાં એલચીનો ઉપયોગ થાય છે. વૃત્ત (લિવર) અને ગર્ભોશયના રોગોમાં ખાવાના ઔષધમાં કમ્પોઝના લોહા એલચીનો ઉપયોગ કરે છે.

Wholesale To Trade

અમારે ત્યાં દર મહિને હાઈ તથા પાછીસ્તાનથી કેટલોક માલ આવ્યા કરે છે.

એક વખત મંગાવી જરૂર ખાતી કરો.

તાજ શીપમેન્ટ

ખીસ્તા રતલ શી. ૧૨-૧, બહામ રતલ શી. ૮-૧.

ટુરમ બોર્ડર્સ

નીકલ કોરનર સ્પેશીયલ ડરાફ્ટ બોર્ડ સાથે શી. ૧૦૫-૦.

નીકલ કોરનર ઓર્ડનિરી શી. ૮૪-૦.

રબર કુશન ઓર્ડનિરી શી. ૬૫-૦.

કમ્પલીટ સેટ કુકરી તથા સ્ટાઇકર સાથે મળશે.

અગર બત્તી

વાસંતી (હરેકના અત્તરના આટલ સાથે) ૧ તોલા ૭૭બી શી. ૫૨-૦ ડહન; ૪ તોલા ૭૭બી શી. ૪૦-; ૩ તોલા ૭૭બી શી. ૩૩-૦ ડહન.

ગેટવેઈ એક ઈન્ડીયા ૧ તોલા ૭૭બી શી. ૧૨૦-૦; ૩ તોલા ૭૭બી શી. ૬૦-૦ ડહન; ત્રીન ગુલાબ ૧ તોલા ૭૭બી શી. ૧૦૮-૦; ડહન. ૩ તોલા ૭૭બી શી. ૪૮-૦ ડહન; રહીમર બોન્ડ નં. ૪૪૪ પાછીસ્તાની શી. ૬-૧. ઈન્ડીયાની શી. ૭-૧ ડહન.

સુરાહાબાદી સીલવર ઓરનામેન્ટો

ગુલાબદાન પહેન શી. ૧૨-૧; નહશીન શી. ૧૫-૦; કલમ શી. ૧૭-૧ નંબ પાનદાન "મોટર હાર" શી. ૪૫-૦; નહશીન બોક્સ શી. ૫૫-૦; પહેન બોક્સ શી. ૫૦-૦.

આ ઉપરાંત ઘણા પ્રમાણમાં સાડીઓ ગ્લાસ તથા પલાસ ટીકની બંગડીઓ—અમારે ત્યાંથી મળી શકશે. કન્ટ્રી ઘરાકો માટે ખુરા ખબર.—ખાસ આપને જ માટે હુમસ "KUBA" જરમનીના રેડી-ઓગ્રામ અમેા મંગાવી આપીએ છીએ જરૂર કેટલોક લાવો મંગાવો.

A. K. Hoosen & Sons
116 Queen Street, Phone : 26249.
Box 2161, DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જગણના અને સ્પેસ્પલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુજબે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્સ્ટાંટ વર્કશુ.

કેપીટનસ બ્રાઉકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

ભુકકીપર, મુસાફરી, ધીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હાઈસ્તાન અમર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ટિકિટો અમર જમીન માટે મુસાફરી કરવા થેર બેઠાં અમારી મારફતે છુટાં કરો.

ઈન્ડીયા, આંગ, ચોરી, હુલ્લક, બાસ્માત, પ્યેટબાસ, વિગેરેના નીમા અને ઉતરાની આપીએ છીએ.

ઈન્ડિયન ટેલેગ્રાફ, પારસલ ટેલેગ્રાફ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા જેવન્યુ ઈથીયરનસ સર્વિસીસ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લખવી બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ આસ્ટ્રેલીયા અને થોર્સ્ટાપર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાબુ ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અબાઇ, લીલી અબાઇ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ શી ૧-૩ રતલ, લસણુ શી. ૨-૦ રતલ.

પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કુપુરી અને ચેવલી પાન ખબર ભાવ, પોસ્ટેલ બુક. પારકોટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને રહેવર પારકોટ શી. ૧૧-૧ ડચન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ચોરડરો ઉપર પુરક ખ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ હતાની મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

વેલ્ડ્રમ શુટ, ઠાઈનીબ્રમ શુટ, વોલ્વોલ, હરેસીમ એસ્ટ, સાઈકલ ઓઈ બોક્સ ટેલેક, છુક કેસ, ટેબલ, તકન કીચાપત ભાવે ખરીદી સહસી. બંને પધારી લાભ લેવા શુકસી નાહ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચાપ હરેસર—

એ હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેને સ્ટોક હવેયાં તઈયાર રહે છે, માન રોકડા ભાવેના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંજાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

હાઈની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

અધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

રેસીડેન્સ : ૧૧૧ હલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન:

ઓફીસ : ૨૫૮૪૫

રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

હિંદના સમાચારો

બાળકોની કેળવણી

નવી દિલ્હીમાં હાઈ અને સેવીયેટ યુનીયન વચ્ચે સમજૂતી કરવામાં આવી છે જેથી હવે દિલ્હી અને મોસ્કો વચ્ચે ડાયરેક્ટ વિમાની સર્વિસ ચાલુ થશે.

નવી દિલ્હીથી સમાચાર મળ્યા છે કે હાઈ પોલીસ તથા એક સબ-ઇન્સ્પેક્ટર પાકીસ્તાનની મોડર ઉપર પશ્ચીમ પાકીસ્તાનના ફઝીલકા નામના આક્રમકો અંદુકની લડાઈમાં મરી ગયા છે. સમાચારમાં વધુમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે થોડાક હાઈલેન્ડોને પણ ગીરફતાર કરવામાં આવ્યા છે.

નવી દિલ્હી પાસેના યુરગામ નામના મામની સુટબુટીમાં કોંગ્રેસ પક્ષની સખત દાર યજ્ઞ હતી. આ સુટબુટી મોલાના આગ્રહના મુત્લુને અંગે યજ્ઞ છે. કોંગ્રેસ સામે કોલેલા સ્વતંત્ર પક્ષના સભ્ય થી પ્રકાશ વીર શાસ્ત્રી કે જેમને જન સંઘ પાર્ટીનો સાથ હતો જેમને કોંગ્રેસ સભ્ય મોલી ચંદ્ર શર્મા ઉપર લગભગ ૩૮,૦૦૦ બદ્ધમતીથી છુટ્યા છે. ગયા વર્ષમાં મોલાના આગ્રહ લગભગ ૬,૦૦૦ મતથી છુટ્યા હતા. હાલની સુટબુટી માં ધણા કોંગ્રેસ સભ્યોની હાર યજ્ઞ છે. કેરાલામાં પણ કોમ્યુનિસ્ટ સભ્યો

વધુજ બદ્ધમતીથી કોંગ્રેસ સભ્ય ઉપર છત મેળવી છે જેથી એ પ્રાંતમાં હજુ કોમ્યુનિસ્ટ રાજ ચાલુ રહેશે.

કોલંબોથી ૬ સ્ટીમર ભરીને ૪,૬૦૦ તામીલ શરણાર્થીઓ પોતાની માનુષ્યમી નોય જાકના તરફ રવાના થયા છે. આમાંની ચાર સ્ટીમર ક્ષીટશની છે.

સીસોનના અવર્નર જનરલે આ સ્ટીમરોને સીસોનની પરિસ્થિતિ અંગે ખાસ વિનંતી કરી હતી કે તેઓ શરણાર્થીઓ માટે ત્યાં હાજર રહે. જાકનામાં જાપાનીઝ મોટ ડીઝાકાવા માટે સીંદાલીઝ શરણાર્થીઓને કોલેમ્બો લઈ જવા માટે હાજર છે.

કુંગળીના ગુણ

ઉલટી, પિત્તપ્રકોપ, શરીરનો દુખાવો, હરસમાં લોહી પડવું નાકમાંથી લોહી પડવું, યુદ્ધ, શરદી વગેરેમાં કુંગળી ગુણકારી છે. તે લુપ્ત લગાડે છે. યુનાની મત પ્રમાણે કુંગળી મેલેરિયામાં, આંખના સોજામાં, બરોળ (Spleen) ના રોગમાં, દમમાં, કાનના દુખાવામાં અને કંકુ (ચામડીના રોગ)માં ગુણકારી છે, તથા લોહીને સુધારે છે. તેની ઉત્ત્રવાસના કારણે તથા તેના ઓડકાર અણુગમતી વાસ ગારતો હોવાથી કેટલાક લોકો તેને ત્યાજ્ય ગણે છે.

સીલોન રાજકીય કેદી

સુબધના 'ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા'માં નોર્થન કોનીયાના લોકોટુંબ નામના આમથી, પાંચ રાજકીય કેદીઓ તરફથી એક પત્ર છપાયો છે, જેમાં તેઓને રાષ્ટ્રિક પ્રીઝન કેમ્પની ફરીવાદ કરવામાં આવી છે. એમણે કહેવું છે કે, તેમને કોનીયાની સરકાર ભુલથી મારી નાંખવાની ઇચ્છા રાખે છે.

એમ અમારા દોઢ માટે અંત સુધી લડવાને તૈયાર છીએ. એમ અમારી રાષ્ટ્રીય લાહતને માટે જન આપવાને પણ તૈયાર છીએ. બે એ જ સરકારની એવી ઇચ્છા ન હોય તો અમને સમજ નથી પડતી કે તેઓ અમને અહીં પાણી વગર શું કારણસર રાખી રહ્યા છે. આ દેશમાં ધણાં કેદખાનાં છે જે જ્યાં પુષ્કળ પાણી મળે છે. આખી નિદંબ વતીકુટથી અમને તો નાઝીઓના કેનસ્ટ્રેશન કેમ્પની વાદ આવે છે. એમ કોષ્ટની પાસે આ ફરીવાદ રજુ નથી કરી શકતા. એટલે

એમ દુનીયા સામે અમારી અરજ રજુ કરીએ છીએ.

પત્રમાં વધુ જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, ત્યાંના મોટા મામના કેદીઓ, સારા ખોરાકની અછતને લઈને, રોગી યજ્ઞ થયા હતા. ધણા તો આંધળા પણ બની ગયા છે, કારણ કે સરકારે ફક્ત એવાઓને જ સરમા આજમા હતાં કે, જેનો કેસ અત્યંત ગંભીર હોય. પત્ર લખનારાઓને, પત્ર લખવાના વખત સુધી (એપ્રિલ ૨૭) ચાર દિવસથી પાણી આપવામાં આવ્યું ન હતું. આજ કેદખાનામાં એક કુવો છે જેની ઉપર "યુરોપીયન ઓનલી" નું પાટીયું છે, એમાં સાક પાણી ભર પુર છે.

આ પત્ર ઉપર સહી કરનારા, બી. એમ. કાગીયા, પોલ છે. અનગી, ફેડ કુબે, કુંગા કાનુબા, અને કારીકા છોટારા છે.

નારી જગત

જ્યારે ધરમાં એક નાનું બાળક આવે છે ત્યારે માને માથે એક મોટી જવાબદારી પણ આવે છે. બાળકનાં શરૂઆતનાં વર્ષોમાં માએ એને ખુબજ ધ્યાનથી કેળવવી જોઈએ શરૂઆતમાં પહેલવહેલાં બાળકો પોતાની નજર વસ્તુઓ ઉપર રિયર કરવાને પ્રયત્ન કરે છે. એ સમયમાં એને હાલતી વસ્તુઓ ઉપર વધુ ધ્યાન રાખવું મને છે. એ વખતે તેઓ હજુ વસ્તુઓ પારખી નહીં શકે તેમ છતાં તેના મનમાં રંગોને લીધે અસુક વસ્તુઓ રહી જાય છે જેમ રોજ જોવાથી તે આ વસ્તુઓને ઓળખી શકે છે.

તે પોતાની માનો અવાજ તો લખી જ નહીથી પારખી લેવ છે અને તે એવજુ પારખી શકે છે કે જેની મા નારાજ છે યા રાજ છે.

જ્યારે બાળક સમયા વડે પોતાની પ્લેટ ઉપર અવાજ કરે છે અથવા ડબ્બાઓ ઉપર ખખડાવે છે ત્યારે તે

ફક્ત અવાજ કરવાને હિસાબે નથી એમ કરતો પણ તે પોતાને અવાજ પારખવા માટે કેળવે છે અને સમજુ માએ આવે વખતે બાળકને પુરતી મદદ આપવી જોઈએ.

જ્યારે બાળક અસુક વસ્તુઓને અડે છે ત્યારે પણ તે પોતાની છતાસા ને કેળવે છે અને જો તે વસ્તુને ખખડાવે ન હોય તો એને એમ કરવા થી રોકવો ન જોઈએ.

ત્યાર પછી એને બંધી ચીજો મોઢા માં નાંખવાની ટેવ પડે છે અને આ રીતે તે પોતાની સ્વાદેન્દ્રિયને કેળવે છે અને જો તે ખાવા જેવી ચીજો પોતાના મન અનુસાર આખવા છૂટે તો એને અટકાવવો ન જોઈએ.

આ રીતે એક નાનું બાળક પોતાની ઇન્દ્રિયોને કેળવે છે. અને આ વખત માં એને એની માનો સાથ પુરેપુરી રીતે હોવો જોઈએ.

શીધું સાદું સત્ય

નોઆપલીના પ્રવાસ દરમિયાન મહાત્મા ગાંધીજી એક દિવસે ચર લાડુયા નામના ગામડામાં જઈ પહોંચ્યા. ત્યાં સાંજની પ્રાર્થના સલામાં એક ગાણસે તેમને પુછ્યું: ધન્ય એકજ હોય તો ધર્મ પણ એક જ ન હોવો જોઈએ? એનો જવાબ આપતાં

ગાંધીજીએ કહ્યું: આ તે કેવો સવાલ? જેમ કાડને મોટવાવધી પાંદડાં હોય છે તેવી જ રીતે ધન્ય એક જ છે, છતાં જેટલાં માણસો છે, જેટલાં ઓઝા અને પુરુષો છે તેટલા જ એજ એક ધન્ય રૂપી ભુમિમાં દંડમુળ યથેલા ધર્મો છે. લોકોને આ શીધું સાદું સત્ય દેખાતું નથી કેમ કે, લોકો જુદા જુદા પેશવરોને અનુસરે છે. અને જેટલા પેશવરો છે તેટલા ધર્મો રાખવાનો દાવો કરે છે.

(આ પ્રસંગ તા. ૨૦-૨-૪૭નો છે).
"લલરિ."

જોઈએ છીએ

એક ઉસ્તાદ, કે જે અરબી, ઉર્દુ શિક્ષણ આપવા ઉપરાંત, ઈમામન કરી શકે એની જરૂર છે.

લખો :

The Potgietersrust Muslim
Jamaat
P.O. Box 94
Potgietersrust,
N. Transvaal.

શુદ્ધિ માટે ઉપચોગો

દુધની ઇન્ડેડ

સામગ્રીઓ

- ૪ કપ સફેદ મોટ.
- ૬ ચમચી બેકીંગ પાવડર.
- ૧ ચમચી મીઠું.
- ૪ મોટા ચમચા, પીગળી ગરમી બટર.
- ૧૩ કપ દુધ.

બનાવવાની રીત

એક ડીશમાં, લોટ, મીઠું અને બેકીંગ પાવડર કાઢવા. પીગળી મગેલા બટરને દુધમાં નાખવું, ત્યાર પછી આ દુધને ધીરે ધીરે લોટમાં નાખવું અને લોટને ચમચા વડે હલાવતાં જવું. આ રીતે એક ઘાટું મિશ્રણ થશે. પછી એક બ્રેડ એક કરવાનું ટીન લેવું એની અંદર સારી પેટે બટર ચોપ ડ્યું, અને લોટના મિશ્રણને અંદર નાખવું. સાધારણ ગરમ અવન માં સુકા, ચાળીસ મીનીટ સુધી, અને બેકીંગ થવા દેવું.

એનેને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

‘કાશ્મીર પ્રિન્સેસ’

કાવતરાની રોમાંચક કથા
લેખક: શ્રી. અનંત શ્રીધર કર્ણિક

આ રોમાંચક કથા વિશે :

૧૯૫૫ના ઓપ્રીલમાં બાંદુગમાં લરાયેલી ઓશીયા-આફ્રીકન દેશોની પરિષદમાં હાજરી આપવા જનારા ચીનના વડા પ્રધાન અને તેમના સાથીઓ માટે એર ઇન્ડિયા ઇન્ડરનેશનલનું પ્રખ્યાત વિમાન ‘કાશ્મીર પ્રીન્સેસ’ ભાડે કરવામાં આવ્યું હતું. હોંગકોંગમાં કાવતરાંબોરોએ તેમાં રાષ્ટ્રમ બોંબ સોરવી દીધો. જકાર્તા જતાં ૧૮,૦૦૦ ફીટ ઉંચે વિમાનમાં ધડાકો થયો. આગ લાગી, માણસખાઉ મગરો માટે નામચીન દરિયામાં વિમાન પડકાઇ પડ્યું. તેમાંથી માત્ર ત્રણ વિમાનીઓ બચ્યા. તેમાં ના શ્રી કર્ણિક એક હતા. તેમણે લખેલી આ રોમાંચક કથા અને આજથી ‘ઇન્ડીયન ઓપીનીયન’માં શરૂ કરીએ છીએ. તેની ઉપર કેપીરાઇટ ધરાવનાર, જમ્મુકે પબ્લિશિંગ હાઉસ (સુબ્ધ નં ૧) તરફથી અમને તે મળી છે.

આ કથાના લેખક અને ‘કાશ્મીર પ્રીન્સેસ’ના ઇંગ્લીયર શ્રી. કર્ણિક

ની ત્રણે પાણુ ઉઘી રેકરીઆ આવેલે છે, અને ઘોથી પાણુ દરિયો આવેલે છે. એટલે કપ્તાન કે ઇન્નેરને પહે કાઈ પશુ ભતની મુલ આ વિમાની મથકે ચાલે નહિ. કાઈ કન્ટ્રોલરો આકાદ ઇચ્ચેનો ફરક, હુંકા હોડમાઈ ઉપર ઉતરવામાં જરા નેટલી શુધ કે માગ્યા મુલ્યની શકિતમાં એ-જી કામ આપતુ ન હોય, ઉતરતાં કે ઉપ-ડતાં આવી કાંઈક તુટી પશુ ભાઈ પડી ભય. આથી કપ્તાનો અને ઇન્નેરો પાસે હોંમકોંગ વિમાનખર થોડી વધુ ચપળતા માગી લે છે. હું ફેટલીક વાર ત્યાં જઈ આવેલો હોઈને ઉતરવાની કે ઉપડવાની તમ બંદને નિહાળવાતું મારે માટે નવું નહેતું પશુ સરકસમાં ઝુલાવો બેલ કરનારો જોને જોતાં ને રોમાંચ અનુભવાય છે તેવો ભાવ તો રહેવાનો જ.

હોંગકોંગનું બાકું

હોંગકોંગ ખુબ જ રમણીય નજર છે. સ્વચ્છ અને આધુનિક નગર પર વિમાન ચકકર લગાવે છે. ત્યારે નાનામોટા કદની મોટર લેવિયોથી ખીચોખીચ તેના જળ માગો નજર ચઢે છે, જેમાં મહાકાય હાથીઓ કાપરત નાની કીડીઓ પ્રત્યે આળસુ ઉત્સુકતાથી નિહાળી રહ્યા હોય એ રીતે આસપાસના ધમાલિયા છવન પ્રત્યે આશ્ચર્ય અનુભવતા હોય તેમ ધુમસેરા ઉચે ચઢાવતાં મોટાં જહાજો નિષ્ક્રીયપણે નામરેલા પડ્યાં હોય છે.

આ ધમાલીઆ જુથમાં પહોળા શઢ ધરાવતી કોઈ ચીની હોડી પશુ હોય છે ને દુર જવાની કોઈ ઉતાવળ વિના તેમ સાગરસફરી જહાજોના કુટ-હલમિય, આળસુ -દરિયાતો પ્રત્યે એપરવા રહીને દમાગપુર્વક સરી રહી હોય છે. આ દરમ ઝડપથી નીચે સરતું ભય છે અને ઉઘમાંથી જાઈ ઉડી હોય તેવી હોંમકોંગની રમણીય કુંગરમાળ દરિયા પટે છે. તેનાં ઉપરનાં છવાં સ્વેત મકાનો ભય પ્રતિમાઓ જેવાં લાગે છે. અંદોતહોં હોડતું કોઈક વાજળ ધડીબર ત્યાં ઝુકાઈ કરીને આમળ વધે છે.

છવ તાળવે ચડી ભય

વિમાનની પાંચ રેકરીઆનાં શિખા ને અડી જતી લાગતી, પાંખોનાં ઉઘો થોડા ઉઘાનીયાં થયા, અને રેકરી સાથે અથડાઈ ભય એટલો હદે પાંખો નમી ન ભય એતી ચિન્તા ઉપડી છવ તાળવે ચડી ભય તેવું હતું, હોઈ પુરશીના કાયા મજબુત રીતે પકડી લેતા હતા. નીચે ખસો, મોટા

સમી ઓપ્રીલ ૧૯૫૬, નિરખ, તેજ ભયો, મુંબઈના ઉનાળાના કોષ્ટ પશુ એક દિવસ જેવો એ એક હુંકાળો દિન હતો. વહેલું બોબન પતાવી હું સાંતાકુઝ વિમાનધર પર આવ્યો. લાં મને ખચર પડી કે રાખેતા મુલ્યની ચકાસણી પુરી ન થઈ હોવાથી ‘કાશ્મીર પ્રીન્સેસ’ને ઉપડવામાં બે કલાક નો વિલંબ થયો. હું આથી જરા ખીજ્યો, મુજ સમયક્રમ મુલ્ય અને ખીજે દિવસે સાંજે જકાર્તા પહોંચીશું અને વળતી સવારે ત્યાંથી ઉપડીશું. આમાં કોષ્ટપશુ વિલંબ થાય તો પુરતા આરામ માટેની મને તક રહે નહિ. મને આની ખુબ ફિકર હતી કારણ બેંગ્ગોકથી નવા વિમાની જોડાનાર હતા અને હું સીધો જકાર્તા જનાર હતો.

ચીનના વડા પ્રધાન

વિમાન ઉપડવા પછી થોડી વારે હું તેના ‘કોકપીટ’માં ગયો. ‘કેમ, કર્ણિક!’ કપ્તાને મને પુછ્યું. ‘ક્યાં સુધી જવું છે? બેંગ્ગોક? હું તો એમજ છત્તું છું,’ મેં જવાબ આપ્યો ‘પશુ હું તો છેક જકાર્તા સુધી આવું છું.’

‘તું કવે નસીબદાર છે! ચીનના વડા પ્રધાન આપણા વિમાનમાં આવશે!’ કપ્તાને કહ્યું, હું આશ્ચર્ય-ચકિત બન્યો.

કલકત્તા ખાતે હુંકે રોકાણુ ખાદ અને બેંગ્ગોક જવા ઉપડ્યા. ઉતાર્યા પોતાની બેઠક લેવા લાગ્યા તે સાથે જ પરિચારિકાઓ રાખેતા મુલ્યની નિવંધ બાણી ઉચ્ચારી ‘આપ સહુનું વનપણુ ખાન ખેચું?’ અને આપ સહુ ઉતાર આને ‘કાશ્મીર પ્રીન્સેસ’ ઉપર આવ-કારીએ બીજે...

મારે માટે આ બધું સુપરિચિત હતું.

આ પછી થોડી વારે ‘લાઇફનેટ’ વિશેની જાહેરાત આવી. આ પશુ મને ખુબ જ પરિચિત હતી.

પાણીમાં પડીએ તો

પરિચારિકા બોલતી હતી: ‘કુપા કરી જરા લક્ષ આપશે.’ વિમાનમાં લાઈફ નેક્ટેના ઉપયોગની અભ્યાય કરી જોવાનો નિયમ હોઈને, પાણી ઉપર વિમાનને ઉતરવાની અસંભવિત ઘટના જે અને તો તે પ્રસંગે ઉપયોગ માં લેવા માટે લાઈફ નેક્ટેના ઉપયોગ અને આપને ખતાવીશું.’

અને દરેક પરિચારકે લાઈફબોટ હાથમાં લઈ તેના ઉપયોગ-ખતાવવા માંડ્યો. તે સાથે પરિચારિકાને બાણી પ્રવાહ પશુ વહેતો રહ્યો: ‘તમાઈ લાઈફ નેક્ટે હાથવચું જ છે. તે સહેલાઈથી ધારણુ કરી શકાય તેમ છે અને તેમાં સરળપણુ હવા બરી શકાય છે...આ તો રાખેતા મુલ્યને સામાન્ય પ્રયોગ છે.’ એમ છેલ્લે હેવાધારણુ આપીને પરિચારિકાએ ‘આબાર’ કહીને પ્રવચન પૂર્કે કહ્યું.

પરિચારકેએ લાઈફ નેક્ટેના વધાર્યાને યુઝી દીધાં અને મેં નિરાંતનો દમ બેચ્ચો: ‘હાથ, હવે થોડી નીંદે લઈ શકારો.’

એપ્રિલ ૧૧મીની વહેલી સવારે અને બેંગ્ગોક ઉતર્યો. હું ડાનમુઆંમ વિમાનધરના ટર્મીનલ ખીટીંગની પર-શાળમાં રસ્તોરો તરફ જઈ રહ્યો હતો.

કેપ્ટન જથાર

કપ્તાન જથારે આનંદી રિમત સાથે મને રસ્તામાં જ આંતર્યો. અને ખચે તથા ખમા ઉપર ચાર સોનેરી

પટ્ટીઓ સાથે તેઓ તેમના ગણવેશમાં ખુબ જ સુંદર લાગતા હતા. મને આનંદ થયો. ‘કાશ્મીર પ્રીન્સેસ’ને બેંગ્ગોકથી જકાર્તા તેઓ જ લઈ જનાર હતા.

‘વિમાન ખરાબર છે?’ કપ્તાને પુછ્યું.

‘પરિપુર્ણ.’ મેં જવાબ આપ્યો અને રસ્તોરો તરફ આમળ વધ્યો.

હું નારતો કરી રહ્યો હતો ત્યાં કોઈકે ‘હલ્લો, કર્ણિક!’ કહી મને સંબોધ્યો. મેં પાછળ દરિયા કરી અને મારા જુના મિત્ર કપ્તાન દીક્ષિતને જોયા. ‘વિમાનમાં મળીશું.’ એમ કહી તેઓ ઉતાવળે રસ્તોરોમાંથી ચાલ્યા મયા. હું પાછો ફર્યો ત્યારે દ’કુ-હાએ ચકાસણી પુરી કરી ભીંધી હતી. અને અભિવાદન કયો.

બેંગ્ગોકથી હોંગકોંગ ચાર કલાકનું ઉડવન હતું. મેં મોટા ભાગનો સમય ઉતાર ‘પીનમાં સુવા માટે પ્રયાસ કરવામાં ખાલ્યો. હવામાન ખુશનુમા હતું. વિમાન પશુ પરિપુર્ણ હતું અને વિમાનીઓ તાંબ હતા એટલે આ ઉડવન દરમીયાન કોકપીટમાં જવાની મેં તરફી ન લીધી. સામાન્ય રીતે કોકપીટમાં એક ઇન્નેરને સથવારો આવકારદાયી બને છે કારણુ:સામાન્ય વાતચીત વિમાનીઓના યાક અને કંટાળાને હરી લે છે.

દગાખાજ વિમાની મથક

વહેલી ખપોરના અને હોંગકોંગ પહોંચ્યા. આકાશ નિરખ અને પ્રકાશીત હતું. જગતમાં સૌથી વધુ દમા ખાજ અજુબતા આ વિમાની મથકે ખુશનુમા હવામાન મળ્યું એ એક આશીર્વાદ જ ગણાય. એ વિમાનધર

અને હબરો લોકોની આવાગમની પ્રવૃત્તિથી ધમધમતી શેરીઓ કડપથી પસાર થઈ રહી છે ત્યાં તો એકાએક ચમકતી બુખરી ઉતરાણ પટ્ટી દેખાઈ. સોએક વાર પછી એમ થયું છે હવે વિમાને નીચે ઉતરી જવું એકએ, નહિ તો પટ્ટી નાની પડશે. સામે નજીકમાં જ ઉડતી ટેકરીઓ દેખાય છે. પછી વિમાન નીચે ઉતરે છે અને એની અંતિ ધીમી થાય છે. પ્રવાસીઓ અને વિમાનીઓ નિરાંતનો દમ લે છે. મોટું વિમાન ગૌરવપુર્વક સર્વોપરિતા ના ભાવ સાથે એની જગ્યાએ જઈને ઉભું રહી જાય છે. ઉડતી લીલી ટેકરીઓ દસના અને એમ કહેતી જણાય છે કે, 'આ વિમાનમાં ખેડેલા નાના માણસોને અમે કેવા ગભરાવી મુક્યા!' પ્રવાસીઓ ઉતર્યા પછી 'કાશ્મીર પ્રીન્સેસ'ના વિમાનીઓ ખદાર આળ્યા અને પડકાર કરતી અડમ ટેકરીઓ તરફ જોઈને વિચાર્યું. 'ઘાહ!' તમે અમને અટકાવી શકશો નહિ!'

હું વિમાનની સેંકડો યાત્રિક વિખતો ની ખરાબર ચકાસણી કરવાના કામ માં લાગી ગયો. 'કાશ્મીર પ્રીન્સેસ' મુખ્યત્વે હોમરોંગ સુધી કસા પશુ જમાડા વિના અદ્યતન ઉડવન કયું હતું એ માટે હું ગૌરવ અનુભવતો

હતો. એકાદ કલાક પછી એન્જનોને ઉડવનનું ખુબ જ યુરોલ કામ કરવું પડશે અને ઉડતી ટેકરીઓ જેની સામે હતી એ નાની ઉતરાણ પટ્ટી ઉપરથી એને ઉપર જવું પડશે. એમાં એન્જનો ની શક્તિ અને વિમાનીની કુશળતાની ખુબ જ કસોટી થવાની હતી. વિમાન ઉતર્યું અને તેના એન્જનો વિસાએ લીધા એટલે હોમરોંગ એરક્રાફ્ટ એન્જનીયરોંગ ટ્રાન્સપોરેશનના ડેટલાક કમચારીઓ વિમાનની માવજત માટે ધસી આળ્યા, જેમાંના મોટા ભાગના ચીનાઓ હતા. આમાંથી ડેટલાક એન્જન તપાસતા હતા, ડેટલાક તેલની સપાટી જોતા હતા, ડેટલાક બદારના વીજળી જોડાણો કરતા હતા, ડેટલાક એમાં પેટ્રોલભરી રચા હતા. એમાં ના ઘણા તો એન્જનની ખદાર પડેલું તેલ સાફ કરી રચા હતા. પેટ્રોલની લાલ અને પીળા રંગની માટીઓ વિમાનની સામે ઉભી રહી અર્ધ. સરસ કપડાં પહેરેલા ચીના કમચારીઓએ પાછપો ગોઠવ્યા અને બારે ચોકસાઈથી બકાતો સુધીના વિમાનના વજ્યઅટક્યા ઉડવન માટે પેટ્રોલ ભરવા માંડ્યું. દંકુન્ડા પેટ્રોલ ભરાવું હતું એના પર દેખરેખ રાખવા પાંખ ઉપર ઉભા હતા. અમે જાને બોજન લઈ રાક્યા નહોતા.

કચ્છીક ઠોકપીટમાં એન્જન તપાસી રચા હતા અને દં-કુન્ડા પેટ્રોલ ભરાવું હતું એના પર દેખરેખ રાખી રચા હતા, ત્યારે બાકીના વિમાનીઓ વિમાની મથકના રેસ્ટોરાંમાં બોજન કરી રચા હતા.

શાંત લોજન

દુનીયાના દરેક વિમાની મથક પર ના રેસ્ટોરામાં વિમાનીઓને અલગ ટેબલ પર જમવાનું પારસવામાં આવે છે કે નેથી કરીને તેઓ પ્રવાસીઓના થોંધાટની હેરાનમતી ભોગળ્યા વિના શાંતિથી પોતાનું બોજન લઈ રાકે. વિમાનીઓ, ઇન્જનેરો, પરિચારિકાઓ જગેરેને વિમાન ઉડવન કરવું ત્યારે ખુબ જ જાગૃત રહેવું પડે છે અને ધથુ વખતે તો ઉભા જ રહેવું પડે છે, ત્યારે પ્રવાસીઓ એમની ખેડો પર આરામથી ખેડા હોય છે અને ઉંધ પશુ લઈ રાકે છે. એટલે બે ઉડવનો વચ્ચે વિમાનીઓને શાંતી થી જ બોજન લેવાનું મળે છે એથી એમને ખુબ જ જરૂરી રાહત અને આરામ મળે છે.—(અધુરું.)

ઇશ્વરનાં નામ તો અનેક છે, પણ એક જ નામ યોગ્ય છે તો તે છે સત, એટલે સત્ય. તેથી સત્ય એ જ ઇશ્વર છે. —ગાંધીજી.

જરૂર હસો

હું મોખ્યાસા હતો ભારતી વાત છે. મારો એક મિત્ર સાથે આફ્રીકાથી આવીને દેશ જતો હોય. બે દિવસ રોઠાવાનું થયેલ. મને થયું મગાં રોહિ એની મુલાત કરાવી લાવું. નારતો પાણી કરી અમે મારા એક રનેહીના ઘરે પહોંચ્યા. બારણામાં જ એમનાં પત્ની મળ્યાં. મેં કહ્યું—નમસ્તે માની બહેન, મહેમાન લાવ્યો છું. એમણે પશુ સામા નમસ્તે પાહલી ખરમાં બેઠક આપી. મેં સામસામી ઝોળખાણ કરવ્યા બાદ તેઓ આ પાણીની વખરયા માટે રસોડામાં ગયાં.

દરમીયાન મારા મિત્રે મને કહ્યું : અલ્યા, તું બી નંમ છે. તારી માની બહેનને આસીને બલે માની બહેન કહીને બોલાવતાં તને ઘરમ ન આવી? સાંભળ્યા હું તો વિચારમાં પડી ગયો. પછી મને એની સમજ ફેર સમજતાં કહ્યું, યાર ખરો નંમ તો તું છે. શું તું એમ માને છે કે હું મારાં માસીને માસીને બલે માની બહેન કહીને બોલાવું એટલો મુખ્ છું? અરે યાર એઓ ન તો મારાં માસીયા થાય છે કે ન તો મારાં માના બહેન! એમનું નામ જ માની બહેન છે.

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલએશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ | વિક્ટોરીયા ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો છંદગીનો વિભો એ ખરી બાંધધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો :

૧૦૬ મેન્સરીલ્સ રોડ, — ડરબન.

બોક્સ ૪૭૬,
ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબજી"

ટેલીફોન : ૪૮૮૮૮
૪૭૪૫૩

સામાજિક ખબરો

શાળાનો ઉત્સવ

હુઆન્શીયાની ઢોંટી શાળાના બાળકો નો તા. ૧૦-૫-૫૮ના દિને પેર-ટ-ટીયર્સ એસોસીએશનના ઉપક્રમે એક રમતમતનો મેળાવડો મેળવ્યો હતો જે માટે ખાસ તૃપ્તિ કરેલા મંડપમાં પ્રેક્ષક તરીકે સારી સંખ્યામાં ઢોંટીઓ ઉપરાંત યુરોપીયનો અને આફ્રિકનોએ પણ હાજરી આપી હતી. મુખ્ય શિક્ષક શાળાની ઇન્-પ્રેક્ટરસ મીસ સી. આસબર્ન' ડેનો પરિચય આપ્યા પછી તેમણે શાળાએ સાધેલી પ્રગતિનો ટુંક પરિચય આપી કાર્યક્રમ પ્રુસ્થો મુક્યો હતો. ત્યાર પછી શાળાની બાલિકાઓએ નૃત્યકળા દ્વારા પ્રેક્ષકોનું સ્વાગત કરી વિદ્યાર્થીની અને વિદ્યાર્થીઓના વિવિધ સંવાદદિના મનોરંજક કાર્યક્રમો રજૂ થયા હતા અને અંતમાં હુઆન્શીયાનાં મેયરેશ્-શ્રીમતી રોઝનના હસ્તે બાળકોને ઇનામની વહેંચણી થઈ હતી. અને પેર-ટ-ટીયર્સ' સંસ્થાના પ્રમુખ શ્રી. રમણલાલ એચ. પટેલે આ સમારંભની સફળતા માટે શિક્ષિકાઓ, પ્રામજનો અને અન્ય સંસ્થાઓએ જે ફેર સહકાર આપ્યો છે તે માટે સર્વેનો હાર્દિક આભાર માન્યો અને રાષ્ટ્રગીત અવાયા બાદ મેળાવડો વિસર્જન થયો હતો.

ફ્રીનીકસ સંસ્થામાં

ઈસ્ટલંડનના શ્રી ઉત્તમભાઈ બીખા બાઈ પટેલ શ્રી રામલાલ હરિભાઈ સાથે તા. ૧-૬-૫૮ના દિને આ સેટલમેન્ટની મુલાકાતે આવ્યા હતા. પ્રેસ, સર્વોદય, અને હસ્તુરખા શાળાને હમણાં જ બંધાયેલા નવો બ્લોક જોઈ સંતોષ વ્યક્ત કર્યો હતો શ્રી ઉત્તમભાઈ એ શાળાને એક ગીની અને 'ઇ. એ.' ને એક ગીની તથા શ્રી રામલાલ હરિભાઈએ 'ઇ. એ.'ને એક ગીની બેટ આપી હતી જેનો સાબાર સ્વીકાર.

ઈસ્ટલંડનમાં અવસાન

સ્વ. ડાબાભાઈ જીવજીવી બીલીમોરીયા ના વિધવા મં. સ્વ. માર્ગેશ્વરનંદુ ૬૫ વર્ષની ઉંમરે થોડા માસની માલગી પછી તા. ૨૬-૫-૫૮ની સવારે અવસાન થઈ હતી અંતિમ વિધિ પ્રસંગે સ્થાનિક ઉપરાંત કેપટાઉન પોર્ટ' એલીઝાબેથ અને પ્રેદારસટાઉનના સંબંધીઓ ઉપરિચત થયાં હતાં.

સાબાર સ્વીકાર

શ્રી ગીરધરભાઈ ડાબાભાઈ અને શ્રીમતી દિવાળીબેન વતી શ્રી અચૂત લાલ શી. ૧૦ ૬ શ્રી નગીનભાઈ વાલમારીયા અને શ્રીમતી ચાંતાબેન ૫ ૩ શ્રીમતી રવાબેન મીકલભાઈ પરસોત્તમ ૫ ૩

શ્રી કાઠીઆવાઈ ઢોંટુ સેવા સમાજ (નાટાલ)

વાર્ષિક સામાન્ય સભા ઉપરોક્ત સંસ્થાની વાર્ષિક સામાન્ય સભા સ્વીકાર, તા. ૨૨ જુન ૧૯૫૮ ને દિવસે સવારે ૯ વાગે સમાજના હોલમાં મળ્યો. દરેક સભ્યને વખતસર પધારવા લખાંતી છે. કાર્યસૂચી' તીચે પ્રમાણે રહેશે. (૧) અત વાર્ષિક સભાની કાર્યવાહી, (૨) વાર્ષિક કાર્ય-વિવરણ, (૩) વાર્ષિક નાણાકીય હેવાલ અને સરવૈકું, (૪) કરીઝ ફાઉન્ટેશનની જમીન ઉપરની યોજનાનો પ્રમતિ હેવાલ, (૫) પત્ર વ્યવહાર, (૬) નિધિપાલકો (ટ્રસ્ટીઓ) ની સુટણી, (૭) અધિકારીઓ, વ્યવસ્થાપક સમીતી અને કોષ નિરીક્ષક ની સુટણી, (૮) સામાન્ય.

ડા. એન. પી. દેશાઈ પ્રમુખ

હીમતલાલ હ. હુપેલીઆ નીતમલાલ વી. મહેતા સંયુક્ત મંત્રીઓ

સ્વીઝ કોઈઝ જીવો જાતની રીસ્ટ વોચ ધડીઆલો. ૧૭, ૧૯ અને ૨૧ જુલેસની ઇન્પોર્ટેડ ધડીઆલો. બાલુ ખડુ સસ્તા રાખ્યા છે. માટે તપાસ કરો, વહેલો તે પહેલો.

MAARMANS PTY LTD. Box 26, Phone 128. Brits Transvaal.

નોંધ દેશથી નવા પુસ્તકો હમણાંજ આવ્યાં છે જેનું હીસ્ટ્ર એકાઈ વિક પછી ઇ. ઓ.માં આવશે. 'Indian Opinion' Private Bag, Durban. Natal.

સેવા ભાવી એજન્ટો જોઈએ છે

સ્વાર્થ સાથે સેવા થઈ શકે છે. દુનીયાની શાંતિ માટે કાર્યકરો મહાત્મા ગાંધી સ્થાપીત "ઇન્ડિયન ઓપિનિયન" પત્ર માટે નવા ગ્રાહકો વધારવા, જાહેર ખબરો મેળવવા તથા દર વર્ષે લવાજમો ઉધરાવી મોકલવા નાટોલ, કેપ, ટ્રાંસવાલ, નોર્થ અને સાઉથ રોડેસીયા ન્યાસાલેન્ડ, કેન્યા, યુગાન્ડા, ટાંગાનીકા જંજીબાર, ઝેઝરા, મોઝંબીક, લોરનકો-માકંસ, લંડન. વિગેરે સ્થળોમાં દરેક શહેર અને ગામોમાં સ્થાનિક સેવા ભાવી અને પ્રમાણિક એજન્ટો જોઈએ છે સાઈ કમીશન આપવામાં આવશે.

રેફરન્સ સાથે લખો.

અધિપતિ :

'Indian Opinion'

P. Bag, — DURBAN. S. A.

શું તમારી ચાવી ખોવાય છે ?

એંમા શું

જરાપણ મુઝાશો નહી

તમે ખોવાય તે પહેલાજ ખીજ ચાવી બનાવવા

ટી. ડાહ્યા

ફોન : ૨૩-૬૪૪૭ — ૧૮ ફાનવેલોખ સ્ટ્રીટ, જોહાનનર્ગ. તે મળે અથવા ફોન કરો. તે તમારી ચાવીઓ કુસીકેટ બનાવી આપશે. આથી તમારી બધી ચીંતાનો અંત આવશે. અદાર મામતા ઓડરો પર ખ્યાન આપારો.

ચાવીઓ ! ચાવીઓ ! ચાવીઓ !!!

મોટર કાર, કબાટ, નાઈટ લેચ, રીમ લોકસ વિગેરે બધી જાતની અમે કરીએ છીએ. એકવાર અજમાવી જુવો. નવા તાળાં જેવા જોઈએ તેવા મળશે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

અત જાતનાં નાયબન, રેથમી તેમજ સુતરાઈ માપડ, સીઓ બાળકો પુરો માટે જાતમ જાતના હવન જર્સી, પુલોવર, કારડીગનસ અને માટે-સુટીઝ, બાબસ, બ્લેન્ડેટસ, શોલ્સ; નેપબ્રન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા બહાનમજ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૩૪-૧૩૪૯

બોક્સ ૧૫૪૯.